

REIN KÜTTNER

BIBLIOGRAAFIA

REIN KÜTTNER

Bibliograafia

Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu

REIN KÜTTNER

BIBLIOGRAAFIA

Tallinn 2015

MASINAEHITUSE
INSTITUUT
Department of Machinery

Bibliograafia koostanud Mirjam Piik ja Marita Paas
Kujundanud Tiia Eikholm

Autoriõigus: TTÜ mehaanikateaduskond, 2015
ISBN 978-9949-23-861-3

SISUKORD

Eessõna	7
Rein Küttneri elulugu	11
Akadeemik Rein Küttner, raalprojekteerimise fanaatik	15
Bibliograafia	33
Kaasautorite register	83

Eessõna

Eesti TA akadeemik, emeriitprofessor Rein Küttner on oma pikaajalise eduka tegevuse tulemusel kujunenud Eesti üheks tunnustatumaks masinaehituse valdkonna teadlaseks ja õppejõuks. Oma kooliteed alustas Rein Küttner Nõmme 28. 7-klassilises koolis. Pärast põhikooli lõpetamist läks reaalainete huviline nooruk õppima Tallinna Polütehnika elektriseadmete erialale ning jätkas õpinguid 1960. aastal Tallinna Polütehnilises Instituudis masinaehituse tehnoloogia, metallilõike-pinkide ja -instrumentide erialal, mille lõpetas *cum laude* 1965. aastal. Ta suunati tööle masinaehitustehnoloogia kateedrisse assistendiks ja aastatel 1967–1970 oli ta aspirantuuris. 1971. aastal kaitses Rein Küttner tehnikakandidaadi väitekirja Leningradi Täppismehhaanika ja Optika Instituudis teemal „Mehhaanilise töötatluse optimaalsete režii-mide metodikate uurimine ja väljatöötamine.“ Rein Küttner on töötanud TPI masinaehitustehnoloogia kateedris alates 1959. aastast, alustades vanemlaborandina ja tõustes ametiredelil kateedri juhatajaks. 1991. aastal omistati talle professori kutse. Ta oli aastail 1991–2000 TTÜ teadusprorektor, 2001–2004 masinaehituse instituudi direktor ja aastast 2004 kuni emeriteerumiseni 2010 tootmistehnika õppetooli professor. 1997. aastal valiti Rein Küttner Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikuks ja töötas aastail 1999–2012 Eesti TA informaatika ja tehnikateaduste osakonna juhatajana.

Rein Küttneri osalemisel ja juhendamisel on Eestis välja kujunenud tugev ja rahvusvaheliselt tunnustatud masinaehitusliku raalprojekteerimise koolkond. Ta on avaldanud üle 200 teadusliku artikli ning ühe monograafia. Pikaajalised koostöösidemed seovad teda Dresdeni, Stockholmi, Darmstadt'i, Budapesti, Helsingi jt tehnikaülikoolidega. Ta on stažeerinud New-Yorgis *Queens College*'is, Kieli Majandusakadee-

mias, Trondheimi Ülikoolis jne. Ta on olnud mitmete rahvusvaheliste konverentside programmikomiteede (PROLAMAT, INFERT jt) liige, osalenud mitmete seltside ning ühingute juhatuste töös.

Akadeemik Rein Küttneri peamine uurimisvaldkond on olnud mehaanilise töötlemise tehnoloogia automatiseeritud projekteerimine. 1973. aastal asutati tema aktiivsel osavõtul Turbiinidetailide tehnoloogia automatiseeritud projekteerimise tootmisharu laboratoorium, mille teaduslikuks juhendajaks ta kinnitati 1978. aastal. Koostöös TA Küberneetika Instituudiga suudeti välja arendada tehnoloogiliste protsesside raalprojekteerimise spetsialiseeritud tarkvara instrumentaalsüsteem (SPEIS-TP), mis võimaldas genereerida erinevaid konkreetsete detailide peredele ning tootmissüsteemidele spetsialiseeritud tehnoloogia projekteerimissüsteeme. Aastatel 1980–1985 oli tööstusharulaboratorioorium VMN-i maade rahvusvahelise koostöökomisjoni ühtse plaani raalprojekteerimise ja tehnoloogilise andmebaasi teemade vastutavaks täitjaks. Teadusteema sai NSV Liidu Rahvamajanduse Saavutuste Näituselt 4 pronks- ja 2 hõbemedalit. Teadustöö põhisuundadeks 90-ndatel aastatel kujunesid tootmisprotsesside ja tootearenduse modelleerimise metoodika, arvutite tarkvara kohandamine tootmise ja tootearenduse kontseptuaalses faasis sarnaste toodete peredele, integreeritud andmetöölusele tootearenduses ja seda toetava virtuaalse keskkonna loomisele väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes. Alates 2000-ndast kuni tänapäevani on Rein Küttner peamiselt tegelenud toodete ja tootmise optimeerimise ja juhtimise probleemistikuga. Koos uurimisgrupiga tegeletakse raalprojekteerimise erinevate süsteemide (CAD/CAM/CAE/PLM) edasiarendustega, nagu näiteks multidistsiplinaarse optimeerimise (MDO) meetodid. Neid meetodeid kasutatakse nii autode, laevade, elektroonikatoodete, arvutustehnika jms projekteerimiseks.

Rein Küttner on olnud Eesti Innovatsioonifondi Nõukogu aseesimees (1997–2000), Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu liige (1993–2001), Eesti Riikliku Innovatsiooniprogrammi juht (1997–2000), Eesti Teadusfondi Nõukogu liige ja selle tehnikateaduste ekspertkomisjoni esimees (2000–2006). Ta on olnud ka Eesti Teaduskompetentsi Nõukogu aseesimees ja selle tehnikateaduste ekspertkomisjoni esimees (2006–2012). Temaga seotud töögrupid on osalenud mitmete riiklike innovatsiooni- ja teadmistepõhise majanduse programmide väljatöötamisel.

Akadeemik Rein Küttnerit on autasustatud erinevate medalite ja au-kirjadega. 1987. aastal omistati talle Eesti NSV teenelise inseneri aunimetus; 2003. aastal Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi teenete-märk; 2004. aastal TTÜ teenetemedal „*Mente et manu*“.

Tauno Otto
TTÜ mehaanikateaduskonna dekaan

Rein Küttneri elulugu

Rein Küttner on sündinud 25. novembril 1940 a. Tallinnas.

Isa Aleksander Küttner, ema Marie Küttner (s Kivi).

Abikaasa Urve Küttner, poeg Urmas.

Haridustee: õppinud Nõmme 28. 7-klassilises koolis 1948–1955; lõpetanud Tallinna Polütehnikumi tööstusettevõtete elektriseadmete erialal 1959; TPI mehaanikateaduskonna masinaehituse tehnoloogia, metallilõikepindide ja -instrumentide erialal 1965 (*cum laude*); aspirant 1967–1970.

Täiendusöpe: Dresdeni Tehnikaülikool (*Dresden Technische Universität*) 1977–1978; Budapesti Tehnikaülikool, Kieli Majandusakadeemia (*Wirtschaftsakademie*) 1990; Queen's College New Yorgis 1991; Trondheimi Ülikool 1994. Teadustöö kaudu seotud Stockholmri, Darmstadtiga ja Helsingi tehnikaülikoolidega.

Teaduskraad ja kutse: tehnikateaduste kandidaat 1971 (Leningradi Täppismehaanika ja Optika Instituut); dotsent 1973 (kinnitatud 1976); professor 1991; Eesti TA akadeemik 1997.

Teenistuskäik: Tallinna Mehaanikatehas, elektrimontöör 1959; TPI masinaehitustehnoloogia kateedri vanemlaborant 1959–1961; õppelaboratooriumi juhataja 1961–1962, õppemeister (0,5 koormusega) 1962–1964; masinaehituse tehnoloogia probleemlaboratooriumi insener 1964–1966, assistent 1966–1967, 1970–1972, vanemöpetaja 1972–1973, dotsent 1973–1991, masinaehitustehnoloogia kateedri juhataja 1982–1991; masinaehitustehnoloogia automatiseritud projekteerimise/raalprojekteerimise laboratooriumi teaduslik juhendaja 1982–1991; TTÜ teadusprorektor 1991–2000; masinaehituse insti-

tuudi raalintegreeritud projekteerimise ja tootmise professor 1992–2004; õppetooli juhataja 2002–2004; masinaehituse instituudi direktor 2001–2004; tootmistehnika õppetooli professor ja juhataja 2004–2010; tehnoloogiakeskuse juhataja 2003–2004; emeriitprofessor 2010–... Materjalitehnoloogia programmi „Targad komposiitmaterjalid – projekteerimine ja valmistamine“ projekti ülesannete täitmine teadurina 2012–2013.

Innovaatilise Masinaehituslike Tootmissüsteemide Tehnoloogia Arenduskeskuse IMECC arendusvaldkonna juht 2009–...; Teaduste Akadeemia informaatika ja tehnikateaduste osakonna juhataja 1999–2009.

Teadus- ja arendustöö põhisuunad: masinaehituse tehnoloogiliste protsesside modelleerimine ja optimeerimine ning raalprojekteerimine alates 1965, teemavaldkonna üldjuhendaja aastast 1978; osalenud raalprojekteerimise ja tootmise planeerimise metodika ning tarkvara loomises; masinaehituse raalprojekteerimise koolkonna rajajaid Eestis.

Publikatsioonid: Avaldanud iseseisvalt või koos kaasautoritega üle 200 teaduspublikatsiooni, sh õpikuid ja õppematerjale ülikoolidele.

Tähtsamad teaduspublikatsioonid:

- Pohlak, M., Majak, J., Karjust, K., Küttner, R. Multi-criteria optimization of large composite parts // Composite structures (2010) vol. 92, 9, p. 2146–2152.
- Eerme, M., Enok, M., Roosimölder, L., Küttner, R. Design of sandwich support structures // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2004) vol. 10, 4, p. 300–307.
- Küttner, R., Nekrassov, G. Applying case-base reasoning to computer aided design of work-holders // DAAAM international scientific book 2004. Vienna : DAAAM International Vienna, 2004. P. 341–352.
- Pohlak, M., Küttner, R., Majak, J. Modelling and optimal design of the incremental forming process // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2004) vol. 10, 4, p. 261–269.
- Küttner, R., Riives, J., Eljas, O. A modular computer-integrated manufacturing planning system // Human Aspects in Computer Integrated Manufacturing : proceedings of the IFIP TC5/WG 5.3 Eight

- International PROLAMAT Conference, Man in CIM, Tokyo, Japan, 24–26 June 1992. Amsterdam : Elseviers Science Publishers, 1992. P. 95–100. (IFIP transactions B : Applications in technology ; B-3).
- Tamm, B., Küttner, R., Vilipöld, J., Pruuden, J. A system for CAD/CAM software development and implementation // Computers in industry (1984) vol. 5, 4, p. 367–376.

Teadusmonograafia:

- Капустин, Н.М., Павлов, В.В., Кюттнер, Р.А. и др. Диалоговое проектирование технологических процессов. Москва : Машиностроение, 1983. 253, [1] с. (Библиотека технолога).

Juhendatud väitekirjad:

Doktoritööd: E. Ševtšenko ja K. Karjust (2008), M. Pohlak (2007), T. Otto (2006, kaasjuh), G. Nekrassov (2004), M. Eerme (2001), O. Eljas (1986), J. Riives (1982).

Juhendanud arvukalt magistri- ja bakalaureusetöid.

Avaldanud hulgaliselt populaarteaduslikke kirjutisi ajakirjades ja artikleid teatmeteostes.

Õppetöö: Üliõpilastele loetud kursused: Tehnoloogiapõhine ettevõtlus ja innovatsioon I; Tootmistehnika; Tootmise optimaalne planeerimine; Arendustöö ja innovatsioon; Magistriseminar; Optimaalse projekteerimise matemaatilised meetodid; Tootearendus ja innovatsioon, Tootmise plaanimine ja juhtimine, Tootmistehnoloogia eripeatükid, Tehnoarendus ja innovatsioon.

Teadusorganisatoorne ja -administratiivne tegevus: Mehaanikainseineride Liidu liige, esimees 1987–1992; Eesti arvutivõrgu EENet juhatuse liige 1993–2000; Eesti Innovatsioonifondi Nõukogu liige, aseesimees ja Eesti riikliku innovatsiooniprogrammi juht 1997–2000; Eesti Masinatööstuse Liidu juhatuse ja tehnikanõukogu liige 1993–..., nõunik 2006–...; Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu liige 1993–2001; Eesti Teadusfondi Nõukogu liige 1991–1994; Eesti Teadusfondi tehnikateaduste ekspertkomisjoni esimees, nõukogu liige, fondi nõukogu juhataja asetäitja 2000–2006; Eesti Säästva Arengu komisjoni liige 1996–2003; Eesti TA juhatuse liige, informaatika ja tehnikateaduste osakonna juhataja 1999–2009; Eesti TA toimetiste seeria „Tehnika-

teadused” toimetuskolleegiumi liige 1997–...; Eesti Välisministeeriumi konsultatiivnõukogu liige 1999–2004; Kõrghariduse hindamise nõukogu liige 2000–2003; Eesti Vabariigi teaduspreemiate komisjoni liige 2004–2010; Eesti T&A strateegia „Teadmistepõhine Eesti” väljatöötamise töögrupi liige 2001–2002 ja 2004–2010; Eesti TA Energeetikanõukogu liige 2001–2012; Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) teaduspoliitika komisjoni liige 2001–2012; Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi innovatsionipoliitika komisjoni liige 2001–2007; teaduse tippkeskuste konkursikomisjoni liige HTMi juures 2002; teadus- ja arendusprogrammide koostamise põhimõtete töörühma liige HTMi juures 2004–2005; teaduskompetentsi nõukogu liige HTMi juures 2006–2012; rahvusvaheliste konverentside programmi-komiteede (PROLAMAT, INFERT jt) liige; Eesti-Prantsuse teadus- ja tehnoloogialase koostööprogrammi „G.F. Parrot” ühiskomisjoni liige 2002 ja 2004; Euroopa Liidu T&A tulevikuseire töörühma liige 2001–2002; Euroopa Liidu 6. raamprogrammi alamprogrammi „Euroopa teadusruumi struktureerimine” komitee vaatlejaliige 2002–2006; Euroopa Liidunõunikekogu liige Brüsselis.

Tunnustused: Eesti TA akadeemik 1997 (tehnikateadused); Inseneride ühingu *Society of Manufacturing Engineering* (USA) aukiri 1979; Üleliiduliste Teaduslik-Tehniliste Ühingute Presiidiumi aukiri 1986 ja 1990; ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri 1986; Tallinna Teadlaste Maja teaduspreemia 1985; Eesti NSV teeneline insener 1987; TTÜ mälestusmedal „*Mente et manu*“ ja tänekiri 1990; Eesti TA medal 2000; Eesti volitatud insener 2001; Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi teenetemärk 2003; TTÜ suur teenetemedal „*Mente et manu*“ 2004; TTÜ tänekiri 2005.

Harrastused ja huvialad: Kergejõustik, iluaiandus, kunst.

Akadeemik Rein Küttner, raalprojekteerimise fanaatik

Väljavõte artiklist: Maidla, M. Akadeemik Rein Küttner, raalprojekteerimise fanaatik // Teaduste Akadeemia – Eesti kollektiivne aju : 75 aastat – 75 akadeemikut. Tallinn, 2014. (Koostatud 2007).

Akadeemik **Rein Küttner** (s 1940) valiti TA liikmeks 29. oktoobril 1997. aastal. Akadeemia Informaatika ja Tehnikateaduste osakonda juhtis ta aastatel 1999–2009. Oma teadlaseeteel on akadeemik Küttner alati hinnanud interdisciplinaarseid kitsa uurimissuuna või -meetodi ülesaid lähenemisi, mis on jagunenud kaheks ajaperioodiks – kuni 1971. aastani masinaehituse tehnoloogiliste protsesside modelleerimine ja optimeerimine ning sealjärel edasi kuni tänapäevani raalprojekteerimise tarkvara väljatöötamine ning spetsialiseeritud tarkvaravahendite arendamine. Seega on tema tegevuses ühendatud laias perspektiivis inseneriteadus kui tehnikateaduse paradigma ja raalprojekteerimise ehk arvutiteadus ning IT kõrgtehnoloogilised lahendused. Akadeemik Küttneris on piltlikult öeldes ühendatud Eesti ühiskonna ja majanduse positiivsete ambitsoonide ja tulevikuvisionide ristomadused. Ühelt poolt on see suur inseneride põud ning nende koolitamisega on akadeemik tegelenud visalt ja väsimatult, tihti riikliku poliitika kiusse. Teisalt on ta arendanud inseneriteadust nii riist- kui tarkvaraliste arvutitehnoloogiliste lahenduste abil. Akadeemik Küttner on olnud selle protsessi alguse juures, kui tänaste „skype’laste“ õpetajad astusid oma esimesi arglikke interaktiivseid samme toonaste saalisuurustele raalidega.

Nõmmekad

Kolleegid peavad Rein Küttnerit entsüklopeediliste teadmistega, objektiviseks, avameelseks ja otsekoheseks ning kiire mõtlemisega inimeseks. Sellised hinnangud tema kohta läbivad praktiliselt kõiki tutvustusi. Lisaks teadustööl hindab ta kõrgelt ka sportimisele ja aiandusega tegelemisele kuluvat aega.

Rein on üks neist kuulsatest ja läbilöönud nõmmekatest, kes on Teaduste Akadeemia liikmeks saanud. Ka akadeemik Küttner ise peab oma kujunemisele oluliseks kasvukeskkonda Nõmmel. Seal oli noore inimese jaoks mõnus, arendav ja mitmekülgsest mõjunud õhkkond. Reinu koolitee algas Nõmme 28. 7-klassilises koolis, kus tekkis ka esmane huvi matemaatika, füüsika ja tehnika vastu. Selles suunas kallutas teda ja paljusid teisi **Viktor Kolbre**. Pärast põhikooli lõpetamist läks Rein edasi õppima mitte keskkooli, nagu paljud tema klassikaaslased, vaid Tallinna Polütehnikumi tööstusettevõtete elektriseadmete erialale ja seda paljuski üsna paratamatul põhjusel. Nimelt oli tema 1948. aastal arreteeritud isa poliitvang ja noormeest kasvatas vaid ema. Akadeemik Küttner on seega üks neist akadeemikutest, kes ei jäanud puutumata meie rahva keeruliste perioodide traagikast. Sellest tulenevalt ei olnud võimalust erialavalikutes nn „pilvedes hõljuda“, oli vaja omandada amet, millega elus edaspidi hakkama saaks. Akadeemik Küttner: „Meie maja Nõmmel küüditati täiesti puhtaks – kogu maja. Ma mäletan suurepäraselt seda pilti, kui kogu maja ümber piirati. Ainult meid emaga jäeti alles, sest minu isa ei olnud veel kohtu poolt jõutud süüdi mõista. Tagasi jöudis isa siis, kui ma tehnikumi lõpetasin, 1959. aastal.“

Arvutiasjanduse alusuuringud

Päris käsitööliseks saada ei olnud Reinule antud. Nagu teada teiste nõmmekate minevikumälestustest, oli tollases aedlinnakus poiste seas väga kõrgel kohal spordi tegemine. Samuti oli tollane Polütehnikum kuulus oma spordilembuse poolest. Rein: „Sattus kuidagi sedaviisi, et nii Polütehnikumi kui ka tollase Tallinna Polütehnilise Instituudi treener või n-ö spordijuhendaja oli üks ja seesama mees – **Olav Karikosk**. Mina sattusin samasse treeninggruppi koos üliõpilastega ja loomulikult, kui sa oled nendega 5–6 päeva nädalas kogu aeg n-ö nina-

pidi koos, siis juba paratamatult mõtled, et peaks ikka ka üliõpilaseks hakkama. Nii võin julgelt öelda, et Tehnikaülikooli astumisel oli suur mõju spordil.“

1960. aastast jätkusid õpingud TPI masinaehituse erialal ja seda paljuski sellise mehe nagu **Aleksander Kruusamäe** soovitusel, kes tegi Reinule selgeks, et TPIs ei ole mõtet sama eriala õppida, mida juba tehnikumis sai õpitud. Sellest tulenevalt kaalus Rein mitmeid varante, sh ka majandusteaduskonda, kuid valis lõpuks siiski masinaehituse eriala. Paralleelselt jätkus töö masinaehitustehnoloogia kateedris, kus Rein oli vahepeal ka laboratooriumi juhataja ja vanematel kursustel insener-konstruktor.

TPI perioodist meenub Reinule eredamalt osalemine tollal käivititud matemaatika ja selle rakenduste süvaõppe programmi töögrupis, mille tulemusel nii viimased aastad ülikoolis kui ka lõputöö olid seotud arvutite kasutusvõimaluste uurimise ja rakenduste väljatöötamistega masina- ja aparaadiehituses. Lõputöö juhendaja oli akadeemik Küttneri tänane kolleeg akadeemik **Enn Tõugu**, kandidaatitöö juhendaja aga dotsent **Nikolai Štšeglov**.

Kui me räägime igakülgsest eeskujust ja juhendajast ning suunajast, siis ei saa kindlasti mainimata jäätta **Boris Tamme**. Samas lisab akadeemik, et tal ei ole küll volitusi Enn Tõugu eest kosta, aga tema puhul võib rääkida loodud teadlaste koolkonnast. Paljud tänased tegijad Cyberneticast ja Skypest, rääkimata olulisematest arvutite alusuurinute eestvedajatest Eestis, võivad ennast sinna kuuluvaks lugeda.

Mineviku miniarvutid

1965. aastal lõpetas akadeemik Rein Küttner TPI mehaanikainsenerina *cum laude*. Ta suunati tööle masinaehitustehnoloogia kateedri assistendiks ja aastatel 1967–1970 oli ta aspirantuuris.

1971. aastal kaitses akadeemik Küttner tehnikakandidaadi väitekirja Leningradi Täppismehhaanika ja Optika Instituudis teemal „Mehhaanilise töötłuse optimaalse režiimide metoodikate uurimine ja väljatöötamine.“

Akadeemik Küttneri kandidaatitöö rääkis tollal üsna uudsest asjast. Levis arusaamine, et arvutid on võimelised leidma parima või opti-

maalseima lahenduse igal juhul. Kuid tihti on arvutitesse sisestatavad lähteandmed vigased. Ja akadeemiku kandidaaditöö analüüs is nende arvutist saadavate lahendite kvaliteeti, tundlikkust vigadele. Küttner meenutab: „Kolleegide, aga ka oponentide arvates, oli minu töö üsna uudne ja tähelepanuvääärne. Muide, tänapäeval on tollased probleemid ringiga uesti aktuaalseks muutunud.“

Rein Küttner: „Tollast arvutipõhist projekteerimist sai ikka üsna tugevalt uuritud. Meie tollane uurimisgrupp koosnes peaegu 30-st inimesest. See oli periood, kus vahendite puudust ei tundud. Raha eraldati palju, tee ainult tööd. Tollal olid Baltikumi uurimisasutused võrreldes ülejäänud Nõukogude Liiduga mõnevõrra eelisseisundis, meil oli ikka väliskirjanduse kätesaadavus hulga parem kui mujal ja ka võörkeelte oskus oli parem. Üsna tihti käisid suurte ja väga kinniste NL asutuste uurimisgrupid siin meie juures, et vaadata ja õppida, kuidas üks või teine asi käib.“

Välismaailmaga suhtlemise kinnituseks on ka tõik, et 1979. aastal on akadeemik Küttnerile antud USA inseneride ühenduse *Society of Manufacturing Engineering* aukiri. Tollase raskesti liigutatava raudse eesriide taga istujale omistatud tunnistus on mitmeski mõttes tähelepanuvääärne.

Lahenduste asemel pidev reformimine

Peale administratiivse ning õpetamis- ja teadustegevuse on akadeemik Küttner väsimatu Eesti teaduse ja innovatsiooni arengu eest võitleja. Ta on olnud Eesti Innovatsionifondi Nõukogu, Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu ning Eesti Teadusfondi Nõukogu liige, samuti tehnikateaduste ekspertkomisjoni esimees. Nende nõukogude liikmena on ta juba enam kui kümnendi jooksul osalenud teaduskorralduse, eriti innovatsiooni ja majanduse tehnoloogilise arengu probleemide lahendamisel. Temaga seotud töögrupid on osalenud mitmete riiklike innovatsiooni- ja teadmistepõhise majanduse programme väljatöötamisel. See, mida iga teine poliitik juba kümnendi jooksul meedias väsimatult vahutab teadmistepõhisest majandusest ja ühiskonna innovatsionitaseme tõstmisest, on akadeemiku jaoks midagi enamat kui lihtsalt jutt. Kuid tundub, et ka tema hakkab väsimaa peaga vastu

seina jooksmisest. Kui kogu aeg ainult räägitakse ja midagi ei toimu, ruineerib see pikemas perspektiivis ka kõige visama inimese.

Akadeemik: „Osalesin mingil perioodil Brüsselis 6. raamprogrammi raames nõunikekogu liikmena erinevates töögruppides, kus oli kohati üsna raske midagi selgitada, sest meie ministeeriumide poolt oli tugi ja toetus tollal minimaalne. Kui näiteks oli mingi probleemi lahkamine ja kaardistamine, oli mu kõrval istuval sloveenil terve ettekanne kodus ette valmistatud, mina pidin seal sageli kohapeal improviseerima. Isegi selliseid tühiseid asju nagu Brüsselisse sõitmise ja elamise kulusid ei suudetud Eesti poolt mõistlikult lahendada. Ei tea, kas sellisel riiklikul tasemel töögruppides osalemine oli ikka TTÜ eelarve või minu rahakohti asi. Nüüd ma olen sellest ennast enamalt jaolt taandanud.“

Akadeemikut häirib, et Eestis üritatakse selle asemel, et tõsiselt rahastamise suurendamise ja sisuliste probleemide lahendamisega tegeleda, pidevalt läbi viia mingeid struktuurireforme. Näiteks pannakse loodus- ja tehnikateadused ühte patta, et siis järsku jätkub nende grantide jaoks rohkem raha.

Kõige murettekitavamaks probleemiks Eesti ühiskonnas peab ta hariduse arengut. „Kui siin ikka arenguid ei toimu ja haridusele tähelepanu ei pöörata, ei ole meil ka rahvusena mingeid väljavaateid püsima jäädä“, arvab akadeemik. Aga talle meeldib „... et me siin ikkagi olemas oleme, see riik ja rahvas, see eestlaste ühtekuuluvustunne on ikka täitsa reaalne ja olemas, kuigi siin kodus olles me seda võib-olla ei tunneta.“

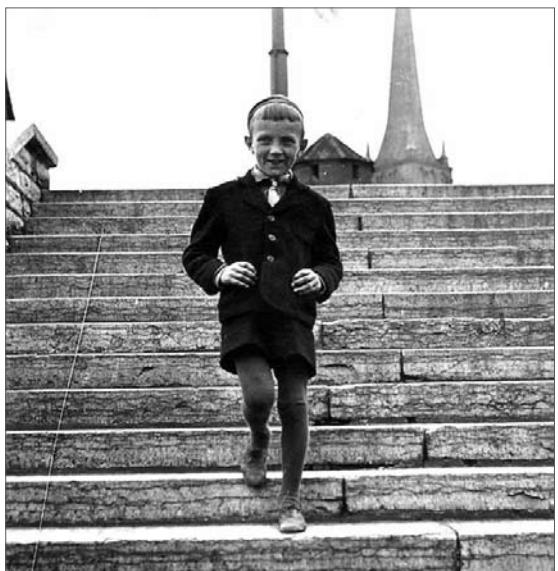
Kui tegu pole just tööalase komandeeringuga, siis meeldib akadeemikule autoga mööda Euroopat ringi reisida. Rein: „Nüüd väga enam mitte, aga varasematel aastatel sai koos abikaasaga ikka igal suvel paarinädalane ring tehtud.“

Abielus on Rein tuntud ehte- ja installatsionikunstniku **Urve Küttneriga** ja see asjaolu tingib ka teatud kohustuslikud külastusobjektid, kui ta abikaasaga koos kuhugi satub – nimelt erinevad näitused ja galeriid jne.

Reisimise koha pealt veel: „Ei tea kas nimest tingituna, igatahes mulle Saksamaal meeldib ja kõik saksapärane on mulle südamelähedane. Olen Saksamaal ka Küttneri nimelist kohvikut Schleswig-Holsteinis külastanud. Aga Norra meeldib ka väga.“

Ema ja õega, 1946(47)

Enne kooli, 1946

I klassi lõpupilt, 1949

Tallinna Polütehnikumi õpilane,
1955–1959

Tallinna Polütehnikumi rühmapilt, 1958

ENSV noortekoondis Vilniuses, 1957(58)

Rein Küttner TPIs, 1966

TPI masinaehitustehnoloogia katedri kollektiiv (peale tööpinkide katedri eraldumist), 1987

IFAC-PROLAMAT nõukogu, Dresden, 1988

Endel Lippmaa, Rein Küttner (TTÜ teadusprorektorina) ja Olav Aarna Brüsselis konverentsil, 1990. a keskel

TTÜ juhtkond 1990ndatel. Vasakult: teadusprorektor Rein Küttner, kantsler Jüri Tanner, rektor Olav Aarna, õppaprorektor Tiit Kaps

Prof Rein Küttner oma kabinetis töölaua taga, 1994

Rootsi kontserni SKF tehnilise kirjanduse üleandmine TTÜ Raamatukogule, 1995

President Arnold Rüütel annab üle Valgetähe IV klassi teenetemärgi, 2003

TTÜ vili lasball, 2004. Prof Rein Küttner (keskel) koos abikaasa Urve Küttneri ja Tiit Kapsiga

Prof Rein Küttner koos üliõpilastega

Rektor Andres Keevallik annab üle TTÜ suure teenetemedali „*Mente et manu*“, 2004

TTÜ masinaehituse instituudi kollektiiv, jaanuar 2015

Eesti Teaduste Akadeemia liikmeskond, 2015

BIBLIOGRAAFIA

SAATEKS

Bibliograafia hõlmab Rein Küttneri monograafiad, õppematerjale, teaduspublikatsioone ning teisi olulisi trükiseid tema teadusliku tegevuse algusest kuni tänaseni. Publikatsioonide valiku on teinud R. Küttner koostöös Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu bibliograafia osakonna töötajatega. Bibliografa jaguneb 5-ks alajaotiseks:

1. Raamatud
2. Teaduspublikatsioonid
3. Varia
4. Juhendatud tööd
5. Tema kohta

Kirjad, mis sisaldavad andmeid, millega koostaja ei saanud bibliograafia koostamise käigus tutvuda, on tähistatud tärniga (*).

Publikatsioonide kirjad on esitatud kronoloogiliselt ilmumisaastate järjekorras. Aasta piires on esmalt ladina, seejärel slaavi tähestikus tööd.

Bibliograafia kasutamist hõlbustab R. Küttneri publikatsioonide kaasautorite register. Ladina tähestikus nimede register sisaldab eesti- ja inglisekeelsetes kirjetes esinevaid kaasautorite nimesid, slaavi tähestikus nimede register venekeelsetes kirjetes esinevaid nimesid.

RAAMATUD

1. **Кюттнер, Р.** (сост.). Программа по курсу методика научно-исследовательской работы, для специальности 0501 и 0517 – „Технология машиностроения, металлорежущие станки и инструменты“ и „Машины и аппараты пищевых производств“. Таллин : Таллиннский политехнический институт, 1974. 6 с.
2. **Кюттнер, Р.** (сост.). Программа по курсу технологии машиностроения для специальности 0517 – „Машины и аппараты пищевых производств“. Таллин : Таллиннский политехнический институт, 1974. 8 с.
3. **Кюттнер, Р.** (сост.). Технология машиностроения : задания к контрольным работам с методическими указаниями для студентов-заочников специальности 1709 „Экономика, организация и планирование машиностроительной промышленности“. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1975. 12 с.
4. **Кюттнер, Р.** (сост.). Технология машиностроения : задания к контрольным работам с методическими указаниями для студентов-заочников специальности 0501 „Технология машиностроения, металлорежущие станки и инструменты“. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1975. 12 с.
5. **Кюттнер, Р.** (ред.). Сборник статей по машиностроению. 12. Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 391. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1975. 108 с.
6. Koger, T., **Küttner, R.**, Mesila, R. jt. (koost.). Täpsus metallilõikepinkidel töötlemisel : laboratoorseid töid masinaehituse tehnoloogiast : erialadele 0501-MM; 0517-KM; 0601-LM; 1709-TM. Tallinn : Tallinna Polütehniline Instituut, 1976. 93 lk.
7. Вялло, А., Киммел, А., **Кюттнер, Р.**, Месила, Р., Папстел, Ю., Щеглов, Н. Механизация и автоматизация технологической подготовки производства. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1976. 129 с.

8. **Кюттнер, Р.**, Тальвик, Р. (сост.). Методическое руководство к курсовому проектированию по технологии машиностроения : для специальности 0501. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1976. 46 с.
9. Вялло, А., Когер, Т., **Кюттнер, Р.** и др. (сост.). Точность обработки на металлорежущих станках : лабораторные работы по технологии машиностроения для специальностей 0501-ММ, 0517-МТ, 0601-LM, 1709-TM. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1976. 88 с.
10. Киммель, А., Когер, Т., **Кюттнер, Р.** и др. (сост.). Жесткость металлорежущих станков : лабораторные работы по технологии машиностроения. Таллин : Таллиннский политехнический институт, 1976. 48 с.
11. **Кюттнер, Р.** (ред.). Сборник статей по машиностроению. 14. Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 413. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1976. 60 с.
12. Вялло, А., Киммель, А., **Кюттнер, Р.**, Месила, Р., Папстел, Ю., Щеглов, Н. Механизация и автоматизация технологической подготовки производства. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1976. 129 с.
13. **Кюттнер, Р.**, Месила Р. (сост.). Рабочая программа по курсу „Технология машиностроения“ с методическими ссылками для специальности 1709 (экономика, организация и планирование машиностроительной промышленности). Таллинн : Таллинский политехнический институт, 1981. 12 с.
14. **Кюттнер, Р.**, Тальвик, Р. (сост.). Методическое руководство к курсовому проектированию по технологии машиностроения : для специальности 0501. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1982. 47 с.
15. **Кюттнер, Р.** (сост.). Технология машиностроения : задания к контрольным работам с методическими указаниями для студентов-заочников специальности 1709 „Экономика, организация и планирование машиностроительной промышленности“. Таллинн : Таллинский политехнический институт, 1982. 12 с.

16. Grossschmidt, G., **Küttner, R.** (koost.). Arvjuhtimispingid : skeemid ja joonised kursustele „Metallilõikepingid“ ja „Masinaehitus-tehnoloogia“ erialale 0501 = Станки с числовым программным управлением : схемы и рисунки по курсам „Металлорежущие станки“ и „Технология машиностроения“ для специальности 0501. Tallinn : Tallinna Polütehniline Instituut, 1983. 48 lk.
17. Капустин, Н.М., Павлов, В.В., **Кюттнер, Р.А.** и др. Диалоговое проектирование технологических процессов. Москва : Машиностроение, 1983. 253, [1] с. (Библиотека технолога).
18. **Кюттнер, Р.** (ред.). Гидроаэродинамика и динамика систем управления : Гидравлика и пневматика. 1. Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 553. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1983. 104 с.
19. *Рийвес, Ю.Э, **Кюттнер, Р.А.** Автоматизированная система выбора технологического оборудования // ЭИ Технология, организация производство и управления. Москва, 1983. 7 с.
20. Месила, Р., Ютман, В. (сост.) ; (отв. ред.) **Кюттнер, Р.** Технология машиностроения : задания к контрольным работам с методическими указаниями для студентов-заочников специальности 1709 „Экономика, организация и планирование машиностроительной промышленности“. Таллинн, 1986. 12 с.
21. Реэдик, В. и др. (сост.) ; (отв. ред.) **Кюттнер, Р.** Руководство по дипломному проектированию : для студентов специальности 0501-технология машиностроения, металлорежущие станки и инструменты. Таллинн : Таллинский политехнический институт, 1986. 42 с.
22. **Küttner, R.**, Vällo, A., Talvik, R. (koost.). Masinaehitustehnoloogia kursuseprojekti metoodiline juhend eriala 0501 üliõpilastele. Tallinn, 1987. 43 lk.
23. **Küttner, R.**, Mesila, E., Mesila, R., Reedik, V. Masinaehitustehnoloogia kateeder. [Tallinn, 1987]. 64 lk.
24. **Кюттнер, Р.**, Месила, Э., Месила, Р., Реэдик, В. Кафедра технологии машиностроения. [Таллинн, 1987]. 68 с.

25. Anvelt, J., Rives, J. (koost.) ; (toim.) **Küttner, R.** Paindautomati-seeritud tootmine ja paindtootmissüteemid = Гибкое автоматизированное производство и гибкие производственные системы : skeemid ja joonised. Tallinn : Tallinna Polütehniline Instituut, 1988. 62 lk.
26. **Кюттнер, Р.**, Вялло, А. (сост.). Технология машиностроения : задания к контрольным работам с методическими указаниями для студентов-заочников специальности 1201 „Технология машиностроения“. Таллинн, 1989. 10 с.
27. **Küttner, R.**, Eljas, O. (koost.). Automatiseeritud projekteerimine masinaehituses : skeemide ja jooniste album. 1. Tallinn, 1991. 43 lk.
28. **Küttner, R.**, Eljas, O. (koost.). Automatiseeritud projekteerimine masinaehituses : skeemide ja jooniste album. 2. Tallinn, 1991. 27 lk.
29. Aarna, O., Anvelt, J., Kallikorm, A., **Küttner, R.** et al. Invest in Estonia : information about Estonia organizations and firms connected with investments, selection of laws Estonian enterprices looking for investment and co-operation. Tallinn, 1992. 107 p.
30. Aarna, O., Anvelt, J., Kallikorm, A., **Küttner, R.** et al. Invest in Estonia : information about Estonia organizations connected with investments, selection of laws. Tallinn, 1993. 107 p.
31. **Küttner, R.** (koost.). Eesti riikliku innovatsiooniprogrammi (toode- ja tehnoloogiate konkurentsivõime tõstmise programmi) eelnõu. Tallinn, 1997. 39 lk.
32. Aarna, O., Sillamaa, H., **Küttner, R.** (koost.). Eesti teadus- ja üli-koolikorralduse arengukontseptsioon. [S.l., 1997]. 30 l.
33. **Küttner, R.** (koost.). Eesti riiklik innovatsiooniprogramm : (toode- ja tehnoloogiate konkurentsivõime tõstmise programm). Tallinn, 1998. 56 lk.
34. Ajaots, M., Hendre, E., Kenk, K., Kulu, P., Kübarsepp, J., **Küttner, R.**, Levet, R., Mesila, E., Mägi, V., Pappel, T., Papstel, J., Pikner, M., Reedik, V., Rjadnev, V., Tadolder, J., Õispuu, L. (koost.). Mehaanikainseneride koolitus 1918–1998. Tallinn : Tallinna Tehnikaüli-kooli kirjastus, 1998. 215 lk.

35. **Küttner, R.** (koost.). *Tehnoloogiaseire. II : (Eesti majanduse tehnoloogilise taseme analüüs)*. Tallinn : Sihtasutus Eesti Innovatsioonifond, 2000. 239, [1] lk.
36. Engelbrecht, J., **Küttner, R.** (toim.). *Teadusmõte Eestis : tehnika-teadused*. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2002. 117 lk.
37. Vaikmäe, R., Engelbrecht, J., **Küttner, R.** jt. (koost.). *Teadmiste-põhine Eesti : Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia 2002–2006*. Tallinn : Teadus- ja Arendusnõukogu sekretariaat, 2002. 32 lk.
38. Vaikmäe, R., Engelbrecht, J., **Küttner, R.** (comps.). *Knowledge-based Estonia : Estonian research and development strategy 2002–2006*. Tallinn : Secretariat of Research and Development Council, 2002. 32 p.
39. **Küttner, R.** (ed.). *Proceedings of the 5th International Conference of DAAAM Baltic : Industrial Engineering – Adding Innovation Capacity of Labour Force and Entrepreneur : 20–22 April 2006, Tallinn, Estonia*. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2006]. 320 p.
40. **Küttner, R.** (toim.). *Teadusmõte Eestis : [artiklikogumik]*. 4, Tehnikateadused. 2. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2007. 146, [1] lk. (Teadusmõte ; 4).
41. **Küttner, R.**, Jutman, V. *Teadmuspõhised süsteemid masinaehitusse*. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2007. 236 lk.
42. Engelbrecht, J., **Küttner, R.**, Vaikmäe, R. (koost.). *Teadmistepõhine Eesti : Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013*. Tartu : Haridus- ja Teadusministeerium, 2007. 50 lk.
43. Lõun, K., Riives, J., **Küttner, R.**, Otto, T., Höbemägi, A., Lelumees, T., Halling, J. (koost.). *Eesti ettevõtete suunalise uuringu raport*. 2008. 109, [1] lk. + 1 CD.
44. **Küttner, R.** (ed.). *Proceedings of the 6th International Conference of DAAAM Baltic „Industrial Engineering“ : 24–26th April 2008, Tallinn, Estonia*. [1]. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2008]. 288 p.

45. **Küttner, R.** (ed.). Proceedings of the 6th International Conference of DAAAM Baltic „Industrial Engineering“ : 24–26th April 2008, Tallinn, Estonia. [2.]. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2008]. 289–582, [2] p.
46. **Küttner, R.** (ed.). Proceedings of the 7th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering : 22–24th April 2010, Tallinn, Estonia. [I]. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2010. 278 p.
47. **Küttner, R.** (ed.). Proceedings of the 7th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering : 22–24th April 2010, Tallinn, Estonia. [II]. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2010. 279–588 p.
48. Karjust, K., Kers, J., Kiolein, I., **Küttner, R.** jt. Uuenduslik tootmine : käsiraamat. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2011. 446 lk.
49. Reedik, V., Karjust, K., **Küttner, R.**, Lavrentjev, J., Saar, E., Veldi, I., Kulbas, R. (koost.). Masinaehitustehnoloogia kateeder ja masinaehituse instituut 1918–2015. [Tallinn] : [Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus], 2015. 366 lk.

TEADUSPUBLIKATSIOONID

1967

50. **Кюттнер, Р.**, Тыугу, Э. Расчёт режимов резания для многоинструментальной обработки и обработки переменных условиях резания // Автоматика и вычислительная техника : Сборник научно-технических статей ; вып. 6. Научно-исследовательский и электротехнический институт НИСЭТИ. Москва : Энергия, 1967. С. 172–179.

1969

51. **Кюттнер, Р.А.** К вопросу определения наивыгоднейших параметров многоэтапного процесса механической обработки // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского

политехнического института. Серия А. № 276. Сборник статей по машиностроению. 5. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1969. С. 35–43.

Summary: To the question of determining the most advantageous parameters of the multistep machining process.

52. **Кюттнер, Р.А.** Описание процесса резания методами математической статистики // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. Серия А. № 281. Сборник статей по машиностроению. 6. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1969. С. 9–22.
Summary: Describing of the metal cutting process by mathematical statistic methods.
53. Кюттнер, Р.А. Статистический анализ параметров режимов резания, определенных методом линейного программирования // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. Серия А. № 281. Сборник статей по машиностроению. 6. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1969. С. 23–34.
Summary: The statistical analysis of optimal cutting data determined by the linear programming.

1970

54. **Кюттнер, Р.А.** Влияние качества исходных данных на точность оптимальных технологических решений // Оптимизация производственных процессов машиностроительных заводов республики : республиканская научно-техническая конференция : [Таллин, 1970, 21–23 октября] : расширенные тезисы докладов. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1970. С. 17–19.
55. ***Кюттнер, Р.А.** О статистическом анализе технологических решений // Материалы III республиканской научной конференции молодых научных работников Армении, посвященной 100-летию со дня рождения В.И. Ленина, январь 1970. Ереван : Издательство АН Армянской ССР, 1970. С. 99–100.

1971

56. **Кюттнер, Р.** Разработка и исследование методики определения оптимальных режимов механической обработки : автореферат ... кандидата технических наук (05.259). Таллин : [Ленинградский институт точной механики и оптики], 1971. 26 с.

1972

57. Ванавески, Ю.И., **Кюттнер, Р.А.** Нахождение функций аппроксимации механических характеристик // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 340. Сборник статей по машиностроению. 9. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1972. С. 21–26.
Summary: The finding of the mechanical characteristics approximating functions.
58. ***Кюттнер, Р.А.** Информационное обеспечение систем автоматизации технологического проектирования // Автоматизация технической подготовки производства в машиностроении : материалы 2-й всесоюзной научно-технической конференции. Минск, 9–11 октября 1972 г. Минск : Институт технической кибернетики АН БССР, 1972. С. 48–50.
59. ***Кюттнер, Р.А.** Исследование методики проектирования процесса обработки отдельных поверхностей // Автоматизация проектирования технологических процессов механической обработки и сборки : научно-техническая конференция : Тезисы докладов. Москва, 28–29 июня 1972. Москва, 1972. С. 39–40.
60. ***Кюттнер, Р.А.**, Киммель, Н.Н., Щеглов, Н.Н. Автоматизированная система технологической подготовки производства турбинных лопаток // Автоматизация технической подготовки производства в машиностроении : материалы 2-й Всесоюзной научно-технической конференции, 9–11 октября, 1972. Ч. 1. Минск : Институт технической кибернетики АН БССР, 1972. С. 148–149.

61. *Месила, Р.А., **Кюттнер, Р.А.** Исследование влияния температуры резания на характер износа и статическое описание процесса обработки резцами с укороченной задней поверхностью // Теплофизика технологических процессов : тезисы докладов конференции. Тольятти, 1972. С. 33–35.

1973

62. ***Кюттнер, Р.А.**, Вальдма, Л.Э. Выяснение перспективности применения металлокерамики для центробежных форсунок // Энергомашиностроение (1973).
63. ***Кюттнер, Р.А.**, Березкин, В.В., Киммелль, А.А., Писаренко, В.С., Щеглов, Н.Н. Вопросы автоматизации подготовки турбинного производства // Энергомашиностроение (1973), [9] с.
64. ***Кюттнер, Р.А.**, Трейер, П.И., Щеглов, Н.Н. Оптимальное проектирование на ЭВМ механических процессов обработки валов в серийном производстве) // Автоматизация технической подготовки производства в машиностроении с помощью ЭВМ : Тезисы докладов первой всесоюзной межвузовской научно-технической конференции. Ворошиловград, 1973. С. 123.
65. *Киммелль, Н.Н., **Кюттнер, Р.А.**, Некрасов, Г.И., Писаренко, В.С. Система кодирования и описания в печатный ЭВМ геометрической и размерной информации турбинных лопаток // Автоматизация технической подготовки производства в машиностроении с помощью ЭВМ : Тезисы докладов первой всесоюзной межвузовской научно-технической конференции. Ворошиловград, 1973. С. 146–147.

1974

66. **Кюттнер, Р.А.** Исследование методики проектирования процесса обработки отдельной поверхности // Вестник машиностроения : ежемесячный научно-технический и производственный журнал (1974) № 2, 54, с. 59–61.
67. *Березкин, В.В., Киммелль, А.А., **Кюттнер, Р.А.**, Писаренко, В.С., Щеглов, Н.Н. Вопросы автоматизации технологической

подготовки турбинного производства // Энергомашиностроение (1974) № 4, с. 24–26.

1975

68. ***Кюттнер, Р.А.**, Вальдма, Л.Э. О перспективности применения металлокерамики для центробежных форсунок // Энергомашиностроение (1975) № 1, с. 25–28.
69. ***Кюттнер, Р.А.**, Киммель, А.А., Щеглов, Н.Н., Юрвес, Э.В. Автоматизированная система проектирования технологических процессов механической обработки // Научные основы автоматизации производственных процессов в машиностроении и приборостроений : Тезисы докладов IV всесоюзной межвузовской научно-технической конференции. Москва, 1975. [2] с.
70. ***Кюттнер, Р.А.**, Шарашкин, Ю.Н., Сотников, Я.Д. Информационная система анализа и оптимизации режимов механической обработки // Научные основы автоматизации производственных процессов в машиностроении и приборостроений : Тезисы докладов IV всесоюзной межвузовской научно-технической конференции. Москва, 1975. [2] с.

1976

71. Зальцман, Л.И., Степанов, В.В., Киммель, А.А., **Кюттнер, Р.А.**, Щеглов, Н.Н. Архитектура и вопросы внедрения системы машинного проектирования технологических процессов механической обработки // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 412. Сборник статей по машиностроению. 13. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1976. С. 3–10.
Summary: The architecture and issues of introduction of the computer aided design system for mechanical processes of turbin blades.
72. **Кюттнер, Р.А.**, Месила, Р.А. Формальное описание структур обобщенных компоновок средств технологического оснащения (СТО) // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 412. Сборник

статьей по машиностроению. 13. Таллин : Таллинский политехнический институт, 1976. С. 25–36.

Zusammenfassung: Beschreibung der Struktur von Bauelementen der zusammensetzbaren technologischen Vorrichtungen.

73. **Кюттнер, Р.А.** Методика построения правил технологических решений и анализа эффективности выбранной для построения правил системы признаков // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 412. Сборник статей по машиностроению. 13. Таллинн, 1976. С. 63–71.
Summary: The method for construction of technological rules and for testing the efficiency of the suggested set of characteristics describing these rules.
74. **Кюттнер, Р.А.**, Рийвес, Ю.Э. Технологическое планирование рабочих участков (выбор оборудования) // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 412. Сборник статей по машиностроению. 13. Таллинн, 1976. С. 73–78.
Summary: Technological planning of working divisions.
75. ***Кюттнер, Р.А.**, Киммель А.А., Некрасов, Г.И., Писаренко, В.С. О кодировании геометрической и размерной информации турбинных лопаток // Автоматизация технологической подготовки производства в машиностроении с помощью ЭВМ. Киев-Донецк : Вища школа, 1976. С. 2–24.

1978

76. ***Küttner, R.**, Kochan, D. Anwendung der Graphentheorie zur Optimierung von Fertigungsprozessen // Technische Universität Dresden : Als Manuscript gedruckt = Труды ТУ Дрезден, № 14.10.1978. Dresden : Technische Universität Dresden, 1978. S. 1–12.
77. ***Küttner, R.**, Kochan, D. Beitrag zur Optimierung von Parametern von Fertigungsprozessen // Technische Universität Dresden : Als Manuscript gedruckt = Труды ТУ Дрезден, № 14.09.1978. Dresden : Technische Universität Dresden, 1978. S. 1–11.

78. *Kochan, D., **Küttner, R.**, Fichtner, D., Hartmann, I. Bewertungs- und Entscheidungsmodelle in der Fertigungsprozessgestaltung // Труды конференции ИН ФЭРТ-78 Дрезден, ГДР. С. 194–207.
79. **Кюттнер, Р.А.**, Юрвес, Э.В. Оптимальный выбор режущих и вспомогательных инструментов в системах машинного проектирования технологических процессов // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 454. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : сборник статей по машиностроению. 16. Таллинн, 1978. С. 3–11.
Zusammenfassung: Optimierte Werkzeug- und Werkzeugträgerauswahl bei der Automatisierung der Fertigungsprozessgestaltung.
80. **Кюттнер, Р.А.**, Степанов, В.В. Подготовка алгоритмов и базы данных построения технологических маршрутов обработки деталей // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 454. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : сборник статей по машиностроению. 16. Таллинн, 1978. С. 13–22.
Zusammenfassung: Ausarbeitung von Algorithmen und Datenbasis zur Ermittlung von Arbeitsgangsfolgen.
81. Хартманн, Й., **Кюттнер, Р.** Определение рациональной области применения станков с ЧПУ // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 454. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : сборник статей по машиностроению. 16. Таллинн, 1978. С. 53–57.
Zusammenfassung: Ermittlung des rationellen Anwendungsbereichs für die NC-Maschinen.
82. ***Кюттнер, Р.А.** Исследование вопросов разработки информационной системы для определения режимов механической обработки : [сборник статей] // Автоматизация проектирования изделий и технологических процессов. Москва : Машиностроение, 1978. С. 168–175. (Труды постоянно действующего

семинара „Современная технология производства приборов, средств автоматизации и систем управления“. Вып. 1).

1979

83. *Kimmel, A., **Küttner, R.**, Štšeglov, N. A complex computer-aided process planning and optimization for machine production // PROLAMAT '79 : Technical paper, Computer and Automated Systems Association of SME. [Dearborn] : Computer and Automated Systems Association of SME [i.e. Society of Manufacturing Engineers], 1979. P. 1–14.
84. **Кюттнер, Р.А.** Автоматизация проектирования технологических процессов (состояние и проблемы развития) // Усовершенствование технологической подготовки производства машиностроительных и приборостроительных предприятий с применением средств вычислительной техники : тезисы докладов республиканской научно-технической конференции, Таллинн, ноябрь 1979. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1979. С. 3–6.
85. **Кюттнер, Р.А.**, Юрвес, Э.В. Оптимизация базы данных текущего инструмента для систем автоматизированного проектирования технологических процессов механической обработки // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 473. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : сборник статей. 17. Таллинн, 1979. С. 3–9.
Summary: Optimization of tool and toolholders for computer aided technological process planning systems.
86. **Кюттнер, Р.А.**, Некрасов, Г.И. Оптимальный расчет допусков технологических размерных цепей // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 473. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : сборник статей. 17. Таллинн, 1979. С. 27–33.
Summary: Optimization of tolerances in the technological dimension chains.

87. ***Кюттнер, Р.**, Щеглов, Н., Киммель, А. Реализация систем машинного проектирования технологических процессов механической обработки // Научные основы автоматизации производственных процессов и управления качеством в машиностроении и приборостроении : Тезисы докладов V Всесоюзной межвузовской научнно-технической конференции МВТУ им. Н.Э. Баумана. Москва, 1979. С. 39–40.

1980

88. *Kimmel, A., **Küttner, R.**, Štšeglov, N. A complex computer-aided process planning and optimization for machine production // Advanced manufacturing technology : programming research and operations logistics : fourth International IFIP/IFAC Conference on Programming Research and Operations Logistics in Advanced Manufacturing Technology, PROLAMAT 79, Ann Arbor, Michigan, 21–23 May 1979. Amsterdam : North-Holland Publ. Company, 1980. P. 185–197.
89. Pruitt, Ю.И., **Кюттнер, Р.А.** Монитор системы автоматизации проектирования технологических процессов (требования и реализация) // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 495. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 18. Таллинн, 1980. С. 19–27.
Summary: Monitor for the computer aided manufacturing process planning systems.
90. **Кюттнер, Р.**, Рийвес, Ю. Технологически оптимальная комплектация станков с ЧПУ детальями // Станки с ЧПУ, участки и автоматические линии на их основе : материалы семинара. Москва : Московский дом научно-технической пропаганды им. Ф.Э. Дзержинского, 1980. С. 105–107.

1981

91. **Кюттнер, Р.**, Эльяс, О., Некрасов, Г., Саар, Х. Специализированная инструментальная система генерации пакетов программ САПР-ТП // Интерактивная технология в САПР : тезисы докладов IV всесоюзного совещания по автоматизации проектирования электротехнических устройств. Таллинн, 1981. С. 99–100.
92. **Кюттнер, Р.А.** Описание моделей предметной области и технология реализации интегрированных САПР-ТП // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 517. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 19. Таллинн, 1981. С. 3–16.
Summary: Representation of the computational models and the computer technology for utilization of integrated CAPP systems.
93. **Кюттнер, Р.А.**, Эльяс, О.М. Банк данных для принятия решений по выбору СТО // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 517. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 19. Таллинн, 1981. С. 17–27.
Summary: Data-base of technological equipment for decision of design problems.
94. ***Кюттнер, Р.**, Рийвес, Ю. Автоматизированная система выбора оборудования с ЧПУ и подбора деталей // Вопросы конструирования и эксплуатации станков с ЧПУ и промышленных роботов, перспективы и развития : Тезисы докладов республиканской научно-технической конференции. Ереван, 1981. С. 83–85.

1982

95. **Кюттнер, Р.А.** Решение логических задач распознавания при построении моделей проектирования для САПР // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 536. Автоматизация технологиче-

ского проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 20. Таллинн, 1982. С. 23–29.

Summary: Building the design models for CAD systems by means of logical pattern recognition methods.

96. ***Кюттнер, Р.А.**, Рийвес, Ю.Э., Анвельт, Ю.Ю. Определение рациональных параметров станка с ЧПУ путём математического моделирования // Повышение эксплуатационной надёжности и эффективности использования станков с ЧПУ : Всесоюзная научно-техническая конференция. Пенза, 1982. С. 22–23.
97. ***Кюттнер, Р.А.**, Киммель, А., Степанов, В.В., Щеглов, Н. Специализированная инструментальная система генерации пакетов программ САПР-ТП (СПЕИС-ТП) // Автоматизация технологического проектирования в системе повышения эффективности производства и качества продукции : Тезисы докладов научно-технической конференции. Владивосток, 1982. С. 48–50.

1983

98. Tamm, B., **Küttner, R.**, Pruuden, J. An approach to integrated CAD/CAM system implementation // Advances in CAD/CAM : proceedings of the 5th International IFIP/IFAC conference on programming research and operations logistics in advanced manufacturing technology, PROLAMAT 82, Leningrad, USSR, 16–18 May, 1982. Amsterdam : North-Holland Publishing Company, 1983. P. 315–334.
99. ***Кюттнер, Р.А.** Реализация специализированных инструментальных средств базового программного и информационного обеспечения интегрированных САПР-ТП // Программное обеспечение автоматизированных систем управления АСУ : Тезисы докладов Всесоюзной конференции, 3–5.10. 1983. Калинин : Центропрограммсистема, 1983. С. 12–16.
100. ***Кюттнер, Р.А.**, Эльяс, О.М. Проектирование и реализация базы данных интегрированных САПР в машиностроении // Международная конференция COMPCONTROL-83 : Тезисы

докладов 6. международной конференции, Братислава, 13–15.09, 1983. С. 204–207.

1984

101. Tamm, B., **Küttner, R.**, Vilipöld, J., Pruuden, J. A system for CAD/CAM software development and implementation // Computers in industry (1984) vol. 5, 4, p. 367–376.
102. **Кюттнер, Р.А.** Инstrumentальные средства программирования для интегрированных САПР-ТП // Автоматизация проектирования и производства с применением ЭВМ и числового программного управлением в машино- и приборостроении : тезисы докладов республиканской научно-технической конференции. Таллин : Таллиннский политехнический институт, 1984. С. 3–5.
103. **Кюттнер, Р.А.** Представление алгоритмов проектирования в инstrumentальных системах построения САПР-ТП // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 584. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 22. Таллинн, 1984. С. 3–14.
Summary: Representation of process planning algorithms and programming tools for CAD/CAM systems.
104. **Кюттнер, Р.А.** Проектирование и реализация информационной среды работы САПР-ТП // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 584. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 22. Таллинн, 1984. С. 15–26.
Summary: Design and implementation of working environment for manipulation with CAD/CAM data base.
105. ***Кюттнер, Р.А.**, Месила, Р.А. О подготовке инstrumentальной системы для интегрированных САПР-ТП // Совещание по вопросу о ходе разработки и функционирования государственной системы экспертизы, стандартизации программно-методических комплексов для САПР в машиностроении : Тезисы докладов. Таллин, 1984.

1985

106. **Кюттнер, Р.А.** СПЕИС-ТП : специализированная инструментальная система поддержки реализации программного и информационного обеспечения САПР технологических процессов в машиностроении // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 608. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 24. Таллинн, 1985. С. 3–12.

Summary: SPEIS-TP: spezialized instrumental system for development and implementation of CAD/CAM software and database.

1986

107. **Küttner, R., Eljas, O.** Development and implementation of working environment for CAP/CAM systems // Software for discrete manufacturing : proceedings of the 6th International IFIP/IFAC Conference on Software for Discrete Manufacturing, PROLAMAT 85, Paris, France, 11–13 June, 1985. Amsterdam : North-Holland, 1986. P. 237–245.
108. **Кюттнер, Р.** Автоматизация проектирования технологических процессов механической обработки // Развитие научных исследований в области технических наук в Эстонской ССР : тезисы республиканской конференции, Таллинн, 15-16 октября 1986 года. Таллинн : Таллинский политехнический институт, 1986. С. 42–45.
109. **Кюттнер, Р.А.** Инструментальные средства и технология создания машиностроительных САПР // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 653. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 25. Таллинн 1987. С. 3–10.
- Summary: Software tools and technology for CAD/CAM software development.*
110. **Кюттнер, Р.А., Месила, Р.А., Папстел, Ю.В.** Применение учебно-исследовательской САПР для подготовки студен-

тов машиностроительных специальностей // Опыт Таллинского политехнического института в организации учебно-воспитательной и научно-исследовательской работы : тезисы докладов Всесоюзного семинара. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1986. С. 38–40.

111. Тамм, Б.Г., **Кюттнер, Р.А.** Реализация специализированных инструментальных систем программирования для САПР-ТП // Автоматизированное проектирование и производство в машиностроении. Москва : Машиностроение, 1986. С. 230–243.

1987

112. **Кюттнер, Р.А.** Инструментальные средства и технология создания машиностроительных САПР // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 653. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 25. Таллинн, 1987. С. 3–10.

Summary: Software tools and technology for CAD/CAM software development.

113. **Кюттнер, Р.А.** Состояние и развитие семейства систем СПЕИС-ТП // Базовые программные средства САПР-ТП : тезисы докладов республиканского семинара. Таллинн : Таллиннский политехнический институт, 1987. С. 3–5.

114. **Кюттнер, Р.А.**, Рийвес, Ю.Э., Анвельт, Ю.Ю. Математическое моделирование структур гибких производственных систем и анализ их рименяемости // Вестник машиностроения : ежемесячный научно-технический и производственный журнал (1987) № 5, с. 13–17.

1988

115. **Küttner, R.**, Riives, J., Anvelt, J. Framework for integrated computer aided process planning and scheduling systems // Software for manufacturing : preprints of the seventh PROLAMAT Conference : PROLAMAT 88, Dresden, GDR, June 14–17, 1988. Vol. 1. [Dresden] : IFIP, 1988. [10] p.

116. **Кюттнер, Р.А.**, Рийвес, Ю.Э, Анвельт, Ю.Ю. Основы разработки производственных процессов для интегрированных технологических систем // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 681. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 27. Таллинн, 1988. С. 3–16.
Summary: Framework for integrated computer aided process planning and scheduling systems.
117. **Кюттнер, Р.А.**, Рийвес, Ю.Э. Принципы разработки и функционирования селектора деталей // Tallinna Polütehnilise Instituudi Toimetised = Труды Таллинского политехнического института. № 681. Автоматизация технологического проектирования процессов механической обработки : машиностроение. 27. Таллинн, 1988. С. 17–25.
Summary: Main principles of elaborating a selector of work-pieces.
118. ***Кюттнер, Р.А.**, Петухов, И.Е., Портянский, Л.А. Автоматизация проектирования технологических процессов для ГПС на Минск-ЭВМ // Управление в гибких производственных системах : материалы научно-практического семинара. [Ленинград] : Ленинградский дом научно-технической пропаганды, 1988. С. 20–24.

1992

119. **Küttner, R.**, Riives, J., Eljas, O. A modular computer-integrated manufacturing planning system // Human Aspects in Computer Integrated Manufacturing : proceedings of the IFIP TC5/WG 5.3 Eight International PROLAMAT Conference, Man in CIM, Tokyo, Japan, 24–26 June 1992. Amsterdam : Elseviers Science Publishers, 1992. P. 95–100. (IFIP transactions B : Applications in technology ; B-3).

1993

120. **Küttner, R.** Numerical control software // Concise encyclopedia of software engineering. Oxford : Pergamon Press, 1993. P. 209–211. (Advances in systems, control and information engineering).

1995

121. ***Küttner, R.** Issues of the technological innovation system in Estonia // 1st Baltic Meeting of Science/Technology Parks and Innovation Centres. Tartu, 1995. P. 3–8.
122. **Küttner, R.**, Kiolein, I., Nafthal, M. Development of network-based environment for integrated product design, process and resource planning // CAE TECHNIQUES : 2nd International Scientific Colloquium : [proceedings of the 2nd International Scientific Colloquium, Fachhochschule Bielefeld, Germany, September 11–13, 1995]. Rzeszow : Zaklad Poligrafii Politechniki Rzeszowskiej im. I. Lukasiewicza, 1995. P. 111–115.

1996

123. **Küttner, R.**, Nafthal, M. Integration of product design, process and resource planning systems // NordDesign'96 : 28.–30.8.1996, Helsinki University of Technology, Espoo, Finland : proceedings. Espoo : Helsinki University of Technology, 1996. P. 157–164.

1997

124. **Küttner, R.**, Lichfeld, J. Problems of development of the national innovation system in Estonia // Management of Technology VI : the Sixth International Conference on Management of Technology MOT 97 : 25–28 June 1997, Göteborg, Sweden : proceedings : the creation of prosperity, business and work opportunities through technology management. Vol. 1. Stockholm : SMR, 1997. P. 600–610.
125. **Küttner, R.** Development the system of technological innovation in Estonia // Проблемы и перспективы инновационной деятельности в странах Восточной и Центральной Европы : Kay-

нас, 5–7 июня 1997 г. : материалы международной конференции = Problems and Perspectives of Innovation-oriented Activity in Central and East European Countries : Kaunas, 5–7 June 1997 : International Conference Materials. Kaunas, 1997. [8] p.

1998

126. **Küttner, R.** The role universities in the national innovation system in transformational process of economy // Entrepreneurship, Management and Engineering Education : 2.-4. September, SEFI 25 years Annual Conference 1998. Helsinki : Helsinki University of Technology, 1998. P. 367–371.
127. ***Küttner, R.** Development of the national innovation system of Estonia // Proceeding of the World Innovation Forum : November 16–19, 1998, Paris. Paris, 1998.

1999

128. ***Küttner, R.**, Tarraste, A., Umborg, J. Ausbildung von Ingeneurpädagogen in Estland // Engineering Education in the Third Millennium. Bd. 2, Referate des 28. Internationalen Symposiums Ingenieurpädagogik '99. Alsbach : Leuchtturm-Verlag, 1999. P. 872–874. (Leuchtturm-Schriftenreihe Ingenieurpädagogik ; 42).
129. ***Küttner, R.** Spin-off Programme at Tallinn Technical University // 4th Baltic Dynamics'99 (5th ICECE/SPICE Forum) : June, 1999. Tallinn. [5] p.
130. *Laasberg, T., **Küttner, R.** Research and technological development in Estonia // Fourth Semmering Science and Technology Forum : Vienna, December 1999. [S.I., 1999]. P. 21–22.

2000

131. Eerme, M., **Küttner, R.** FE modelling for product families // Proceedings of NordDesign 2000. Copenhagen : Technical University of Denmark, 2000. P. 113–118.
132. **Küttner, R.** Development of the national innovation system of Estonia // Background papers of the Workgroup on Innovation Sys-

- tems in the Enlargement Countries presented at the Workshop in Seville, 13–14 December 1999. Seville : IPTS, 2000. P. 31–39.
133. **Küttner, R.** Estonian universities in carrying out national innovation strategies // Publication of the German-American Academic Council Foundation (GAAC). Bonn : German-American Academic Council, 2000. P. 64–71.
134. **Küttner, R.** Techniques for development an integrated environment for supporting of produkt development in SMEs // Proceedings of the 2nd International Conference, 27–29th April 2000, Tallinn, Estonia / DAAAM International Vienna, DAAAM National Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn TU, 2000. P. 83–85.
135. Luik, A., **Küttner, R.** Development of Estonian national innovation system, challenges and tasks for universities // Nordic-Baltic Sea Region on the Eve of the 21st Century : 6th Nordic-Baltic Conference in Regional Science : Riga, Latvia, October 4–7, 2000 : reports. Riga : University of Latvia, 2000. P. 351–353.

2001

136. **Küttner, R.**, Eljas, O. Teamwork in distributed product development environment // Annals of DAAAM for 2001 & proceeding of the 12th International DAAAM Symposium „Intelligent Manufacturing & Automation : Focus on Precision Engineering“ : Jena University of Applied Sciences, 24–27th October 2001, Jena, Germany. Vienna : DAAAM International Vienna, 2001. P. 269–270.
137. Vain, J., **Küttner, R.** Model checking – a new challenge for design of complex computer-controlled systems [Electronic resource] // 5th International Conference on Engineering Design and Automation 2001 : EDA Conference : Las Vegas, Nevada, USA : (refereed conference papers). [S.l.], 2001. P. 593–598. [CD-ROM].

2002

138. Eerme, M., Roosimölder, L., **Küttner, R.** Design environment for creation of metal structures of higher safety requirements // Proceedings NordDesign 2002 : Visions and Values in Engineer-

- ing Design : [August 14–16, 2002, NTNU, Trondheim, Norway]. Trondheim : NTNU, 2002. P. 57–64.
139. **Küttner, R.**, Nekrassov, G. Development of an intelligent integrated environment for computer-aided design of work-holders // Proceedings NordDesign 2002 : Visions and Values in Engineering Design : [August 14–16, 2002, NTNU, Trondheim, Norway]. Trondheim : NTNU, 2002. P. 185–193.
140. **Küttner, R.** A framework for collaborative product and production development system // Proceedings of the 3rd International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 25–27 April 2002, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn TU, [2002]. P. 34–37.
141. Nekrassov, G., **Küttner, R.** Development an intelligent, integrated environment for computer-aided design of work-holders // Proceedings of the 3rd International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 25–27 April 2002, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn TU, [2002]. P. 124–127.
142. Eerme, M., Portjanski, L., **Küttner, R.** Development of a design space for computer-aided design of metal structures // Annals of DAAAM for 2002 & proceedings of the 13th International DAAAM Symposium „Intelligent Manufacturing & Automation : Learning from Nature“ : Vienna University of Technology, 23–26th October 2002, Vienna, Austria, European Union. Vienna : DAAAM International Vienna, 2002. P. 155–156.
143. Nekrassov, G., **Küttner, R.** Design space for collaborative concurrent CAD of technological equipment // Annals of DAAAM for 2002 & proceedings of the 13th International DAAAM Symposium „Intelligent Manufacturing & Automation : Learning from Nature“ : Vienna University of Technology, 23–26th October 2002, Vienna, Austria, European Union. Vienna : DAAAM International Vienna, 2002. P. 381–382.

2003

144. Eerme, M., **Küttner, R.**, Pohlak, M., Portjanski, L. Design space for computer-aided design of metal structures // DAAAM international scientific book 2003. Vienna : DAAAM International Vienna, 2003. P. 205–216.
145. **Küttner, R.**, Ernits, J.-P., Vain, J. An open tool integration environment for manufacturing control software development // Machine engineering (2003) vol. 3, 1/2, Manufacturing flexibility design and development, p. 23–32.
146. **Küttner, R.**, Nekrassov, G., Sutt, A. Design space for collaborative concurrent CAD of technological equipment // DAAAM international scientific book 2003. Vienna : DAAAM International Vienna, 2003. P. 347–358.
147. **Küttner, R.**, Nekrassov, G. The modelling of design space for CAD systems // Annals of DAAAM for 2003 & proceedings of the 14th International DAAAM Symposium „Intelligent Manufacturing & Automation : Focus on Reconstruction and Development“ : 22–25th October 2003, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. Vienna : DAAAM International Vienna, 2003. P. 255–256.
148. Pohlak, M., Eerme, M., **Küttner, R.**. Product development problems of statically and dynamically loaded sandwich structures // OST-03 Symposium on Machine Design. Oulu, 2003. P. 29–37. (Raportti / Oulun yliopisto konetekniikan osasto ; 120).

2004

149. **Küttner, R.**, Nekrassov, G. Implementation CBR system for computer-aided design of work-holders // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 55–58.
150. Pohlak, M., **Küttner, R.**, Majak, J., Karjust, K., Sutt, A. Experimental study of incremental forming of sheet metal products // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia.

Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 145–148.

151. Pohlak, M., **Küttner, R.**, Majak, J., Karjust, K., Sutt, A. Simulation of incremental forming of sheet metal products // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 149–151.
152. Sutt, A., **Küttner, R.**, Pohlak, M., Karjust, K. Development of the experimental integrated design environment for progressive cuttings dies // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 161–164.
153. **Küttner, R.** Optimal planning of product mix for subcontracting companies // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 249–252.
154. **Küttner, R.**, Kurg, J. Optimal planning of technological flow lines // Proceedings of the 4th International Conference Industrial Engineering – New Challenges to SME : 29–30 April 2004, Tallinn, Estonia. Tallinn : DAAAM National Estonia, Tallinn University of Technology, [2004]. P. 51–54.
155. Eerme, M., Enok, M., Roosimölder, L., **Küttner, R.** Weight reduction of support structures // Proceedings of the NordDesign Conference. [S.l., 2004]. P. 309–314.
156. **Küttner, R.**, Nekrassov, G. Applying case-base reasoning to computer aided design of work-holders // DAAAM international scientific book 2004. Vienna : DAAAM International Vienna, 2004. P. 341–352.
157. Pohlak, M., **Küttner, R.**, Majak, J. Simulation of incremental forming processes of sheet metal // Proceedings of 3th International Conference on Advances in Production Engineering : Warsaw, Poland, June 17–19, 2004. Part II. [Warsaw] : Oficyna Wydawnicza, 2004. P. 133–140.

158. **Küttner, R.**, Pohlak, M., Majak, J. Modelling and optimal design of sheet metal RP&M processes // 10th European Forum on Rapid Prototyping. Paris, 2004. P. 7.
159. Pohlak, M., **Küttner, R.**, Majak, J. Modelling and optimal design of the incremental forming process // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2004) vol. 10, 4, p. 261–269.
Kokkuvõte: Sammvermimise protsessi modelleerimine ja optimaalne planeerimine.
160. Eerme, M., Enok, M., Roosimölder, L., **Küttner, R.** Design of sandwich support structures // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2004) vol. 10, 4, p. 300–307.
Kokkuvõte: Kihiliste tugikonstruktsioonide projekteerimine.
161. Majak, J., **Küttner, R.**, Pohlak, M. An algorithm for determining forming limits of anisotropic metal sheets // NSCM-17 : proceedings of the 17th Nordic Seminar on Computational Mechanics. Stockholm : KTH Royal Institute of Technology, 2004. P. 39–42.
162. *Majak, J., **Küttner, R.**, Pohlak, M. Forming limit diagrams (FLD) for anisotropic sheet metals // 13th International Conference on Mechanics of Composite Materials. [Riga], 2004. P. 107–108.

2005

163. *Hermaste, A., Sutt, A., **Küttner, R.** Computer-based techniques for decision support of mold design process // OST-05 Symposium on Machine Design : Stockholm, October 20–21. Stockholm, 2005.
164. ***Küttner, R.**, Karjust, K. Development of hydro spa equipment product family // OST-05 Symposium on Machine Design : Stockholm, October 20–21. Stockholm, 2005.
165. Pohlak, M., **Küttner, R.**, Majak, J. Modelling and optimal design of sheet metal RP&M processes // Rapid prototyping journal (2005) vol. 11, 5, p. 304–311.
166. Ševtšenko, E., Karaulova, T., **Küttner, R.** Intelligent decision support system // 50. Internationales Wissenschaftliches Kolloquium : 19.–23.09.2005 : Mechanical Engineering from Macro to Nano :

[proceedings]. Ilmenau : Technische Universität Ilmenau, 2005. P. 549–550.

167. Ševtšenko, E., **Küttner, R.** Intelligent system for engineering and production planning for collaborative SME-s // 7th International Conference on Computer Integrated Manufacturing : Intelligent Manufacturing Systems. Gliwice, 2005. P. 246–253.

2006

168. Hermaste, A., Sutt, A., **Küttner, R.** Customization of CAD system for decision support of mould design process // Proceedings of the 5th International Conference of DAAAM Baltic : Industrial Engineering – Adding Innovation Capacity of Labour Force and Entrepreneur : 20–22 April 2006, Tallinn, Estonia. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2006. P. 121–126.
169. Pohlak, M., Majak, J., **Küttner, R.** Manufacturability issues in incremental sheet forming // Proceedings of the 5th International Conference of DAAAM Baltic : Industrial Engineering – Adding Innovation Capacity of Labour Force and Entrepreneur : 20–22 April 2006, Tallinn, Estonia. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2006. P. 157–162
170. Karjust, K., **Küttner, R.** Aggregate planning of hydro spa equipment product family // Proceedings of the 5th International Conference of DAAAM Baltic : Industrial Engineering – Adding Innovation Capacity of Labour Force and Entrepreneur : 20–22 April 2006, Tallinn, Estonia. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2006. P. 197–202.
171. Ševtšenko, E., Karaulova, T., **Küttner, R.** Development of IDSS for collaborative network of production enterprises // Proceedings of the 5th International Conference of DAAAM Baltic : Industrial Engineering – Adding Innovation Capacity of Labour Force and Entrepreneur : 20–22 April 2006, Tallinn, Estonia. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2006. P. 225–230.
172. Ševtšenko, E., **Küttner, R.**, Karaulova, T. Using of multi-agents in an intelligent decision support system for collaborative SME-s // NordPLM'06 : proceedings of the 1st Nordic Conference on

- Product Lifecycle Management : January 25–26 2006, Göteborg. Göteborg : Chalmers University of Technology, 2006. P. 123–134.
173. Karjust, K., **Küttner, R.** Integrated product development and manufacturing planning for product families with application to hydro spa equipment // NordPLM'06 : proceedings of the 1st Nordic Conference on Product Lifecycle Management : January 25–26 2006, Göteborg. Göteborg : Chalmers University of Technology, 2006. P. 187–198.
174. **Küttner, R.**, Karjust, K., Pohlak, M. Integrated optimal planning of product family and manufacturing technology of its components // Advances in Manufacturing Technology – XX : proceedings of the 4th International Conference on Manufacturing Research (ICMR2006) : Liverpool John Moores University, UK, 5th–7th September 2006. Liverpool : Liverpool John Moores University, 2006. P. 55–60.
175. Ševtšenko, E., Karaulova, T., **Küttner, R.** Intelligent decision support system as a tool for decision support in collaborative network of SME // Conference program : IIE Annual Conference : May 20–24, 2006, Orlando, Florida. [S.l.], 2006. P. 132.
176. Vihtonen Lamminen, L., Wadman, B., Svinning, T., **Küttner, R.** Rapid prototyping for sheet-metal forming // ASM handbook. Volume 14B, Metalworking : sheet forming. Ohio : ASM International, 2006. P. 851–858.
177. Pohlak, M., Majak, J., **Küttner, R.** Incremental sheet forming process modelling - limitation analysis // Proceedings M2D'2006: 5th International Conference on Mechanics and Materials in Design : Faculty of Engineering, University of Porto, Portugal, 24–26 July 2006. Leca do Balio : INEGI, 2006. P. 1–12.
178. **Küttner, R.**, Karjust, K. Coordination of complex tasks of engineering product and manufacturing process optimization // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2006) vol. 12, 3-1, p. 163–175.
Kokkuvõte: Keerukate tehniliste süsteemide ja nende valmistamisprotsesside optimeerimisülesannete koordineerimine.

2007

179. **Küttner, R.**, Eerme, M., Karjust, K., Majak, J., Pohlak, M. Komplekssete tehniliste süsteemide optimaalne projekteerimine – töodete konkursivõime tagamise eeltingimus // Teadusmõte Eestis. 4, Tehnikateadused. 2. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2007. Lk. 71–80.
180. **Küttner, R.**, Karjust, K., Pohlak, M. The design and production technology of large composite plastic products // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2007) vol. 13, 2, p. 117–128.
Kokkuvõte: Suuregabariidiliste plastdetailide tootmistehnoloogia planeerimine.
181. Pohlak, M., Majak, J., **Küttner, R.** Manufacturability and limitations in incremental sheet forming // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2007) vol. 13, 2, p. 129–139.
Kokkuvõte: Lehtmaterjali sammvormimise tehnoloogilisus ja piirangud.
182. Pohlak, M., Majak, J., **Küttner, R.** Incremental sheet forming process modelling – limitation analysis // Journal of achievements in materials and manufacturing engineering (2007) vol. 22, 2, p. 67–70.
183. Majak, J., Pohlak, M., Küttner, R. A simple algorithm for formability analysis // Journal of achievements in materials and manufacturing engineering (2007) vol. 22, 1, p. 57–60.
184. Karjust, K., **Küttner, R.**, Pohlak, M. Technology design of composite parts // Journal of achievements in materials and manufacturing engineering (2007) vol. 22, 2, p. 23–26.
185. Majak, J., Pohlak, M., **Küttner, R.** An algorithm for localised and diffuse necking analysis // International journal of computational materials science and surface engineering (2007) vol. 1, 4, p. 494–508.
186. Majak, J., **Küttner, R.**, Pohlak, M. Symbolic-numerical algorithm for material parameters identification // First International Conference on Multidisciplinary Design Optimization and Applica-

tions : 17–20 April 2007, Besancon, France : book of abstracts. Besancon : ASMDO, [2007]. P. 68.

2008

187. **Küttner, R.** A stochastic programming model for supply chain planning // Proceedings of the 6th International Conference of DAAAM Baltic „Industrial Engineering“ : 24–26th April 2008, Tallinn, Estonia. [2]. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2008]. P. 333–338.
188. Majak, J., **Küttner, R.**, Pohlak, M., Eerme, M., Karjust, K. Application of evolutionary methods for solving optimization problems in engineering // Proceedings of NordDesign 2008 : August 21–23, 2008. Tallinn : TUT Press, 2008. P. 39–48.
189. Karjust, K., **Küttner, R.**, Pohlak, M. The production technology considerations of large composite parts // Proceedings of the 6th International Conference of DAAAM Baltic „Industrial Engineering“ : 24–26th April 2008, Tallinn, Estonia. [1]. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2008]. P. 251–256.
190. Pohlak, M., Majak, J., Karjust, K., **Küttner, R.** Optimization study of composite bathtub // Proceedings of Second International Conference on Multidisciplinary Design Optimization and Applications : Gijon, Spain, 3–5 September 2008. Gijon, 2008. P. 1–10.
191. Majak, J., Pohlak, M., Eerme, M., **Küttner, R.**, Karjust, K. Artificial neural networks and genetic algorithms in engineering design // International Conference on Engineering Optimization (EngOpt 2008) : Rio de Janeiro, Brazil, 2008 : conference proceedings. [S.l., 2008]. [11] p.

2009

192. **Küttner, R.** Production planning for a supply chain in a low-volume and make-to-order manufacturing environment // Estonian journal of engineering (2009) vol. 15, 1, p. 48–60.
Kokkuvõte: Tootmise planeerimine tarneahelate tellimustele orienteeritud väikesemahulise tootmise tingimustes.

193. Pohlak, M., Majak, J., **Küttner, R.**, Karjust, K. Multicriteria optimization of large composite parts // 15th International Conference on Composite Structures ICCS 15 : University of Porto, Porto, Portugal, 15–17 June 2009. Porto : FEUP, 2009. P. 1–2.
194. Majak, J., Pohlak, M., **Küttner, R.**, Eerme, M., Herranen, H. Modeling constitutive relation for woven polymer-based composites // NATO Advanced Research Workshop : Textile Composites : May 18–22, 2009, Kiev, Ukraine. Kiev, 2009. [3] p.
195. **Küttner, R.**, Majak, J. Multistage optimisation strategy for solving production planning problems // Control applications of optimization. Vol. 7, part 1. [S.I.] : International Federation of Automatic Control, 2009. P. 332–337.

2010

196. Karjust, K., **Küttner, R.**, Pääsuke, K. Adaptive web-based quotation generic module for SME's // Proceedings of the 7th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering : 22–24th April 2010, Tallinn, Estonia. [II]. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2010. P. 375–380.
197. Majak, J., Pohlak, M., **Küttner, R.**, Eerme, M., Karjust, K., Kers, J. A symbolic-numerical algorithm for material parameter identification // Proceedings of the Tenth International Conference on Computational Structures Technology : Valencia, Spain, 14–17 September 2010. Stirlingshire : Civil-Comp Press, 2010. Paper 133. (Civil-Comp proceedings ; 93).
198. Pohlak, M., Majak, J., Karjust, K., **Küttner, R.** Multi-criteria optimization of large composite parts // Composite structures (2010) vol. 92, 9, p. 2146–2152.

2011

199. **Küttner, R.**, Majak, J., Karjust, K., Pohlak, M., Eerme, M. Optimal product development and manufacturing engineering // Research in Estonia : present and future. Tallinn : Estonian Academy of Sciences, 2011. P. 227–248.

2012

200. **Küttner, R.** Multistage manufacruring [i.e. manufacturing] planning // Proceedings of the 8th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering, 19–21st April 2012, Tallinn, Estonia. 2. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2012]. P. 506–511.
201. Riives, J., Karjust, K., **Küttner, R.**, Lemmik, R., Koov, K., Lavin, J. Software development platform for integrated manufacturing engineering system // Proceedings of the 8th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering, 19–21st April 2012, Tallinn, Estonia. 2. Tallinn : Tallinn University of Technology, [2012]. P. 555–560.

2014

202. Lemmik, R., Otto, T., **Küttner, R.** Knowledge management systems for service desk environment // Proceedings of the 9th International Conference of DAAAM Baltic Industrial Engineering, 24–26th April 2014, Tallinn, Estonia. Tallinn : Tallinn University of Technology, 2014. P. 139–144.

VARIA

203. **Кюттнер, Р.** Использование математических методов при проектировании операционной технологии для группы деталей : отчет госбюджетной научной работы № ММ-7075. Таллинн : [Таллиннский политехнический институт], 1967. 82 с.
204. **Küttner, R.** Arvjuhtimisega pinkide 6H13-Ф3-1 kasutamise otsstarbekuse analüüs koos pingi evitamiseks vajalike programmide väljatöötamisega Tallinna Ekskavaatoritehasele : töö nr. ÜKB-407 aruanne. Tallinn : [Tallinna Polütehniline Instituut], 1974. 76, 2 l.
205. **Кюттнер, Р.** Разработка информационных и технологических основ совершенствования систем ТПП : (в 3-х томах) : шифр ... ММ 6015/1. Таллин : [Таллинский политехнический институт], 1978. 3 т. (131, 127, 158 с.).

206. **Кюттнер, Р.** Исследование возможностей повышения эффективности применения станков с ЧПУ : шифр темы и работы ММ-9002/2. [Таллинский политехнический институт], 1981. 130 с.
207. **Кюттнер, Р.** Исследование возможностей повышения эффективности автоматизированных систем проектирования технологических процессов : шифр ... ММ-9002/1. Таллин : [Таллинский политехнический институт], 1981. 305 с.
208. **Кюттнер, Р.** Система интегрированной обработки данных в технологической подготовке машиностроительного производства : отчет : шифр работы ММ-2001-с. Таллин : [Таллинский политехнический институт], 1984. 59 с.
209. **Küttner, R.**, Habicht, J. Arvuti projekteerib... // Horisont (1985) nr. 7, lk. 7–8.
210. **Küttner, R.** Automatiseritud projekteerimine masina- ja aparaadihituses // Tehnika ja Tootmine (1985) nr. 12, lk. 8–9.
211. **Кюттнер, Р.** Системы автоматического проектирования технологии в машиностроении : отчет : шифр работы МТ-5001/3. Таллин : [Таллинский политехнический институт], 1985. 3 т. (38, 92, 25 с.).
212. **Küttner, R.**, Riives, J. Paintootmise tehnoloogiline ettevalmistus // Tehnika ja Tootmine (1986) nr. 10, lk. 13–15.
213. **Кюттнер, Р.** Проведение опытной эксплуатации пакетов программ ДМИНИМ и ГРАЛ : отчет : шифр работы СКБ-611. Таллин : [Таллинский политехнический институт], 1987. 27 с.
214. **Küttner, R.** Muutuvad robotid muutuvas maailmas // Noorus (1990) nr. 5, lk. 12–13.
215. **Küttner, R.** Sinustki võib saada magister : [magistriõpingutest TTÜ-s räägib prorektor R.Küttner] // Rahva Hääl (1991) 14. sept.
216. **Küttner, R.** Eesti Innovatsioonifond käivitub // Tehnikaülikool (1991) 14. okt.
217. Esialgu pole Eesti teadlastel kavas COST-ilt liikmestaatust taotleda : [TTÜ prorektori R. Küttneri info] // Õhtuleht (1992) 27. mai.
218. **Küttner, R.** Eessõna // Magistriõpe Tallinna Tehnikaülikoolis. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 1993. Lk. 3.

219. **Küttner, R.** Öppejõu ja teaduri töö hindamisest // Tehnikaülikool (1993) 15. apr., lk. 6.
220. **Küttner, R.** Mida arvavad külalised meie ülikoolist? : [vestlus Savoie ülikooli professori Laurent Siklossyga] // Tehnikaülikool (1993) 15. apr., lk. 6.
221. **Küttner, R.** Tallinna Tehnikaülikooli teaduse ja teadusorganisatsiooni areng : lõppsõna [konverentsil „Tallinna Tehnikaülikooli teadustegevus 1983–1993“] // 75 aastat Tallinna Tehnikaülikooli. Tallinn, 1994. Lk. 87–88.
222. **Küttner, R.** Toodete ja nende valmistamistehnoloogiate raalprojekteerimissüsteemide (CAD/CAPP süsteemide) integreerimise metoodika ja programmvahendid : aruanne : töö šiffer G-1442 (G-109) : teadussuuna klass 2.10. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 1994. 77 l.
223. **Küttner, R.** Toodete ja nende valmistamistehnoloogiate raalprojekteerimissüsteemide (CAD/CAPP süsteemide) integreerimise metoodika ja programmvahendid : vahearuanne : töö šiffer TTÜ-s: G-109, nr. ETF-s: 561 : teadussuuna klass: 2.10. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 1994. 41 l.
224. **Küttner, R.**, Reinde, U. Raamatukogu jaoks oluline päev : [Darmsstadt Tehnikaülikooli kingitud raamatute näituse avamine : vestlus prorektor Rein Küttneriga] // Tehnikaülikool (1994) 14. apr., lk. 1.
225. Reinde, U., **Küttner, R.** Rootsikohtumised : [TTÜ delegatsioon Jönköpingi Ülikoolis] // Tehnikaülikool (1994) 17. mai, lk. 2.
226. **Küttner, R.** Mönda uutest üliõpilastest : [vastuvõtukomisjoni esimehe R. Küttneri aruandest] // Tehnikaülikool (1994) 9. sept., lk. 6.
227. Koppel, A. Teadus tööstusele, tööstus teadusele : [Viljar Veskvälja, Boris Tamme, Ülo Jaaksoo, **Rein Küttneri**, Adolf Talkopi nõupäeva ettekannete refereeringud] // Tehnika ja Tootmine (1995) nr. 3, lk. 7–9, 23–24.
228. **Küttner, R.** Eesti Teadlaste Kongress täitis oma ülesande // Välis-Eesti (1996) sept., lk. 7.
229. Keevallik, A., **Küttner, R.**, Tanner, J., Metsaveer, J., Penjam, J., Võhandu, L., Leis, P. Tehnikaülikool lülitus Eesti presidendi vali-

mistesesse : [Enn Tõugu presidendikandidaatiks] // Tehnikaülikool (1996) 13. sept., lk. 3.

230. **Küttner, R.** A & A 1998 // Arvutustehnika ja Andmetöötlus (1997) nr. 9, lk. 1–2.
231. **Küttner, R.** Tootmisressursside planeerimine raalintegreeritud projekteerimise ja juhtimise süsteemides (CIM süsteemides) : ETF uurimistoetuse nr. 561 aruanne : teadussuuna klass 2.10. Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikool], 1997. 20, [51] l.
232. **Küttner, R.** Varem avaldatu kommentaariks [vastukajad R. Kuusiku artiklile Tulemuslikkus, tulemuslikkus!, 24. märts 1997 ja R. Ubari artiklile Kas Tehnikaülikoolis võiks olla mitu arvutuskeskust ehk mis saab elektroonika kompetentsuskeskusest?, 18. dets. 1996] // Tehnikaülikool (1997) 14. aprill, lk. 7.
233. **Küttner, R.**, Reinde, U. Teadus- ja arendustegevus 1996/1997. aastal : [R. Küttneri ettekanne aulakoosolekul] // Tehnikaülikool (1997) 15. sept., lk. 8–10.
234. Engelbrecht, J., Lille, Ü., Tamm, B., Veiderma, M., Kulbach, V., **Küttner, R.**, Ubar, J.-R. jt. Arvamus akadeemikutelt : teadustulemused, hinnangud ja ettepanekud // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 1997. Tallinn, 1998. Lk. 121–143.
235. **Küttner, R.** [Saateks] // A & A (1998) nr. 4, lk. 3–4.
236. **Küttner, R.** Saateks // Mehaanikainseneride koolitus 1918–1998. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli kirjastus, 1998. Lk. 5–6.
237. **Küttner, R.** Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon – mändjuse arengumootor : [ettekande teesid rahvusvahelisel konverentsil „Teadus ja ühiskond : tee tulevikku“ 3.–4. dets. 1998] // Eesti Teaduste Akadeemia juubeliaasta – 1998. Tallinn, 1999. Lk. 82–83.
238. **Küttner, R.**, Lille, Ü., Saarma, M., Tamm, B., Ubar, R.-J., Veiderma, M., Engelbrecht, J. jt. Arvamus akadeemikutelt [„kuumade teemade“ kohta oma erialal] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 1998. Tallinn, 1999. Lk. 148–171.
239. **Küttner, R.** Teadus- ja arendustegevus ülikoolis : [ettekanne konverentsil „Tallinna Tehnikaülikooli teadus“, 18. sept. 1998] //

Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 1998. Tallinn : TTÜ kirjastus, 1999. Lk. 24–29.

240. **Küttner, R.** Sissejuhatus // Tehnoloogiaseire. I : (Eesti majanduse tehnoloogilise taseme võrdlev analüüs). Tallinn : Sihtasutus Eesti Innovatsionifond, 1999. Lk. 3–7.
241. **Küttner, R.** Jaan Tatikate mõte tootmisse // Tallinna Ülikoolid (1999) nr. 2, lk. 35–36.
242. **Küttner, R.** Jaan Tatikate mõte tootmisse : maailmaturule jõudmine nõuab riigipoolset toetust // Postimees (1999) 10. mai, lk. 11.
243. **Küttner, R.**, Reinde, U. Professor Rein Küttner: „Nüüd avaneb meile kõik“ : [teadustuleviku konverentsilt „Uued partnerid, uued osalised“ Brüsselis] // Tehnikaülikool (1999) 25. jaan., lk. 2–3.
244. Kaps, T., **Küttner, R.** Professorid tervitavad teid! : [ülikoolist abiturientidele] // Tehnikaülikool (1999) 22. märts, lk. 2.
245. Parre, K., Hinrikus, H., Kulu, P., Taklaja, A., Vokk, R., **Küttner, R.** Mida tähendab meile mess „Innovaatika 99“? : [messist ja TTÜ eksponaatidest : tutvustavad Kiira Parre, Hiie Hinrikus, Priit Kulu, Andres Taklaja, Raivo Vokk, Rein Küttner] // Tehnikaülikool (1999) 5. apr., lk. 1–3.
246. Püüa, M., Köbas, H. Pealinna körgkoolid ehitavad ühist katust : [loodava sihtasutuse Tallinna Ülikoolid eesmärgiks üliõpilasküla rajamine : Rein Küttneri jt. sõnul] // Postimees (1999) 5. mai, lk. 4.
247. Liivak, S.A. Seitsmes innovaatikamess Tartus : [sisaldab ka Rein Küttneri ettekande tutvustust] // Õpetajate Leht (1999) 16. apr., lk. 4.
248. **Küttner, R.** Teadus- ja arendustegevus ülikoolis : [avaettekanne konverentsi „Tal[l]inna Tehnikaülikooli teadus“ plenaaristungil] // Tallinna Tehnikaülikooli kaheksakümnes aastapäev. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 2000. Lk. 25–31.
249. **Küttner, R.** Tehnoloogiaseire, eesmärgid ja rakendus // Tehnoloigiaseire. II : (Eesti majanduse tehnoloogilise taseme analüüs). Tallinn : Sihtasutus Eesti Innovatsionifond, 2000. Lk. 3–11.
250. **Küttner, R.** Raamatukogu uue aastatuhande lävel : väljakutsed ja kohustused : ettekanne konverentsil „Muutuv ülikooliraamatu-

kogu” 11. novembril 1999 TTÜs // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 1999. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2000. Lk. 260–264.

251. **Küttner, R.** Jaan Tatikate mõte tootmisse : [innovatsioon Eestis] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 1999. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2000. Lk. 271–273.
252. **Küttner, R.** Raamatukogu uue aastatuhande lävel – väljakutsed ja kohustused // Muutuv ülikooliraamatukogu : Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu 80. aastapäeva teaduskonverents 11. novembril 1999 : [ettekannete kogumik]. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2000. Lk. 9–18.
Summary: Library on the threshold of a New Millennium: challenges and responsibilities.
253. **Küttner, R.**, Lille, Ü., Ubar, R.-J., Veiderma, M., Öpik, I., Engelbrecht, J. jt. Arvamus akadeemikutelt [oluliste teadusprobleemide kohta] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 1999. Tallinn, 2000. Lk. 137–174.
254. **Küttner, R.** Boris Tamm 70 // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2000) vol. 6, 2, p. 167–168.
255. Tender, T., Tamm, B., **Küttner, R.**, Reinsalu, E. jt. Eesti teaduskeel ja Euroopa Liit. I diskussioon : [arvamust avaldavad Boris Tamm, Rein Küttner, Enno Reinsalu jt.] // Keel ja Kirjandus (2001) nr. 9, lk. 663–665.
256. **Küttner, R.** Teaduse ja tööstuse arendusalasest koostööst // EML Infoleht / Eesti Masinatööstuse Liit (2001) nr. 118, oktoober, lk. 19–20.
257. **Küttner, R.** Teaduskorralduslik tegevus : [akadeemiku arvamus] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2000. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2001. Lk. 125.
258. Sürje, P., **Küttner, R.** Teadusreform Tallinna Tehnikaülikoolis ja tehnikateadustes – ootused, tulemused ja arenguvõimalused // Eesti teadusreform – plussid ja miinused : 5. oktoobri 2001. a. konverentsi materjalid. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2001. Lk. 31–37.

259. **Küttner, R.** Teadus- ja arendussüsteemi reformist // Eesti teadus-reform – plussid ja miinused : 5. oktoobri 2001. a. konverentsi materjalid. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2001. Lk. 68–70.
260. **Küttner, R.**, Kamratov, A. Debatt tipp- ja arenduskeskuste üle jätkub // Mente et Manu (2001) 6. veebr., lk. 2.
261. **Küttner, R.** (koost.). Eesti energiectika hetkeseis ja tulevikuväljavaatet : [TTÜ teadlaste seisukohtade teesid ja pressi-briifingust TTÜ-s 4. sept.] // Mente et Manu (2001) 11. sept., lk. 1, 2.
262. Sürje, P., **Küttner, R.** Teadusreform TTÜs ja tehnikateadustes : ootused, tulemused, arenguvõimalused // Mente et Manu (2001) 9. okt., lk. 2.
263. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2000. Tallinn, 2001. P. 18–19.
264. **Küttner, R.** Teadus- ja arendussüsteem – probleemid ja võimalikud arengud // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2001. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2002. Lk. 162–164. (Arvamusi akadeemikutelt).
265. **Küttner, R.** Tehnikateadused : saatesõna asemel // Teadusmõte Eestis : tehnikateadused. Tallinn, 2002. Lk. 6–7.
266. **Küttner, R.**, Eerme, M. Arvutipõhise toote ja tootmisearendamiskeskkonna loomine masina- ja aparaadiehituse ettevõtetele // Teadusmõte Eestis : tehnikateadused. Tallinn, 2002. Lk. 53–57.
267. **Küttner, R.** Tehnikateadused // Eesti entsüklopeedia. 11, Eesti üld. Tallinn : Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2002. Lk. 497–498.
268. **Küttner, R.** TTÜ arenduskeskuste programm on käivitunud : [TTÜs toimunud seminarist tehnoloogia arenduskeskuste loomise küsimustes] // Mente et Manu (2002) 5. märts, lk. 1.
269. Ernits, P. Kas panustada asfalti või ajadesse : [Euroopa teadusjuhtide kohtumist Tallinnas kommenteerivad ka Rein Küttner ja Jüri Engelbrecht] // Postimees (2002) 21. sept., lk. 2.
270. Aarna, O., Engelbrecht, J., **Küttner, R.**, Roosimaa, T., Veiderma, M. jt. Tervitusavaldus Eesti ja Euroopa Liidu läbirääkimiste eduka lõpetamise puhul // Postimees (2002) 19. dets., lk. 12.

271. Jostov, M., Keevallik, A., Liik, O., Ots, A., **Küttner, R.**, Veiderma, M., Leimann, J. Avalik kiri Eesti Vabariigi peaministrile : [põlevki-vienergeetikast Eestis] // Postimees (2002) 8. jaan., lk. 12.
272. **Küttner, R.** Boris Tamm : 23 June 1930 – 5 February 2002 : in memoriam // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2002) vol. 8, 1, p. 58–59.
273. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2001. Tallinn, 2002. P. 26–28.
274. Sürje, P., **Küttner, R.** Teadusreform Tallinna Tehnikaülikoolis ja tehnikateadustes – ootused, tulemused ja arenguvõimalused // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2001. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2003. Lk. 20–27.
275. **Küttner, R.** Teadus- ja arendussüsteemi reformist : sõnavõtt konverentsil „Eesti teadusreform – plussid ja miinused“ 5. oktoobril 2001 Küberneetika Majas // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2001. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2003. Lk. 313–317.
276. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2002. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2003. Lk. 25–26.
277. Engelbrecht, J., **Küttner, R.**, Mõtus, L., Veiderma, M. jt. Arvamus akadeemikutelt [oluliste teadusprobleemide kohta] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2002. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2003. Lk. 166–183. (Arvamus akadeemikutelt).
278. Jostov, M., Keevallik, A., Liik, O., Ots, A., **Küttner, R.**, Veiderma, M., Leimann, J . Avalik kiri Eesti Vabariigi peaministrile : [põlevkivienergeetika teemal] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2002. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2003. Lk. 337–338.
279. **Küttner, R.** Integreeritud tootearendus ja masinaehituslikud teadmusbaasid : Sihtasutuse Eesti Teadusfond grandiprojekti nr. G4311 lõpparuanne : teadussuund 2.10. masina- ja aparaadi-ehitus. Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikool], 2003. 50, [58] l.
280. **Küttner, R.** Tehnoloogia arenduskeskuste programm : [TTÜ Tehnoloogiakeskuse juhataja Rein Küttneri kommentaariga] // Mente et Manu (2003) 11. veebr., lk. 3.

281. Engelbrecht, J., **Küttner, R.**, Veiderma, M. jt. Eesti Teaduste Akadeemia avaldus : [Teaduste Akadeemia juhatuse liikmed toetavad Eesti Euroopa Liitu astumist] // Postimees (2003) 3. sept., lk. 14.
282. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2002. Tallinn, 2003. P. 27–28.
283. **Küttner, R.** Evalveerimistulemustest tehnikateadustes // Teaduse ning teadus- ja arendustegevuse finantseerimissüsteemi evalveerimine : Eesti Teaduste Akadeemia seminari materjalid : 19.11.2003. Tallinn, 2004. Lk. 21–24.
284. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2003. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2004. Lk. 29–31.
285. **Küttner, R.** Eesti Teadusfond : muremõtted seoses tehnikateaduste projektide kavandatava rahastamisega // Mente et Manu (2004) 15. dets., lk. 4.
286. **Küttner, R.**, Kamratov, A., Palm, E. (koost.). Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri kaasajastamise riiklikuks programmiks ettevalmistamine // Mente et Manu (2004) 9. märts, Spinno, lk. 1–2.
287. Sepper, S. Teadusraha jagajad sunnitud toetama iseenda projekte : [Rein Küttner kommenteerib olukorda teadusfondis] // Eesti Päevaleht (2004) 29. märts, lk. 4.
288. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2003. Tallinn, 2004. P. 32–34.
289. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2004. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2005. Lk. 28–30.
290. Engelbrecht, J., Kaljo, D., **Küttner, R.**, Lille, Ü., Mõtus, L., Raukas, A., Tõugu, E. jt. Arvamus akadeemikutelt [oluliste teadusprobleemide kohta] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2004. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2005. Lk. 205–222. (Arvamus akadeemikutelt).

291. **Küttner, R.** Eesti Teadusfondi tehnikateaduste ekspertruumi tegevusest // Eesti Teadusfondi Aastaraamat 2004. Tallinn : Eesti Teadusfond, [2005]. Lk. 33.
292. **Küttner, R.** Masinaehituslik tootearenduse ja tootmise planeerimise integreeritud süsteem : Sihtasutuse Eesti Teadusfondi Grandiprojekti nr. 2843 lõpparuanne. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 2005. [44] l.
293. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2004. Tallinn, 2005. P. 30–32.
294. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2005. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2006. Lk. 26–27.
295. **Küttner, R.** Boris Tamm Eesti Teaduste Akadeemia informaatika ja tehnikateaduste osakonna juhatajana : [kõne mälestuskonverentsil „Boris Tamm haridus- ja teadusjuhina“ 22. juunil 2005] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2005. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2006. Lk. 130–133.
296. **Küttner, R.** Omavahel seotud toodete ja tootmise arendusprojekte kogumi optimeerimise metoodika ja realisatsioon ettevõtete koostöövõrgule : Sihtasutuse Eesti Teadusfondi Grandiprojekti nr 5620 lõpparuanne : Teadussuund 2.10. Tallinn : [Tallinna Tehnikaülikool], 2006. 27, [128] l.
297. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2005. Tallinn, 2006. P. 28–29.
298. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2006. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2007. Lk. 24–25.
299. Engelbrecht, J., Kaljo, D., Krumm, L., **Küttner, R.** jt. Arvamusi akadeemikutelt [oluliste teadusprobleemide kohta] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2006. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2007. Lk. 224–233. (Arvamusi akadeemikutelt).

300. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2006. Tallinn, 2007. P. 27–29.
301. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2007. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2008. Lk. 23–24.
302. **Küttner, R.**, Reedik, V., Roosimölder, L. Rein Mesila : 11.11.1937 – 17.08.2007 : [in memoriam] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2007. Tallinn : TTÜ kirjastus, 2008. Lk. 436–437.
303. Kaasik, A.-E. (koost.). Valik arvamusi läbi aastate : [arvamused ka TTÜga seotud akadeemikutelt : **Rein Küttner**, Anto Raukas, Mart Saarma, Boris Tamm, Enn Tõugu, Raimund-Johannes Ubar] // Akadeemia (2008) nr. 10, lk. 2153–2188.
304. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2007. Tallinn, 2008. P. 25–26.
305. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2008. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2009. Lk. 27–29.
306. **Küttner, R.**, Mõtus, L. jt. Üldkogu aastakoosolek 23. aprillil 2008 : [ka Eesti TA Informaatika ja Tehnikateaduste Osakonna juhataja Rein Küttneri ja peasekretäri Leo Mõtuse ettekanded] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2008. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2009. Lk. 55–65.
307. **Küttner, R.** Foreword // Estonian journal of engineering (2009) vol. 15, 1, p. 2.
308. **Küttner, R.** Foreword // Estonian journal of engineering (2009) vol. 15, 2, p. 75.
309. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2008. Tallinn, 2009. P. 28–29.
310. **Küttner, R.** [Eesti TA Informaatika ja Tehnikateaduste Osakonna juhataja Rein Küttneri ettekanne Akadeemia üldkogu aastakoosolekul 29. aprillil 2009] // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat

2009. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2010. Lk. 61–62. (Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat ; XV(42)).
311. **Küttner, R.** (koost.). Informaatika ja tehnikateaduste osakond // Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat 2009. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2010. Lk. 24–25. (Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat ; XV(42)).
312. **Küttner, R.**, Kello, K. Körghariduspoliitika on lõdvaks lastud : [intervjuu Rein Küttneriga] // Õpetajate Leht (2010) 9. apr., lk. 7.
313. **Küttner, R.** (comp.). Division of informatics and engineering // Estonian Academy of Sciences year book 2009. Tallinn, 2010. P. 27–28. (Estonian Academy of Sciences year book ; XV (42)).
314. **Küttner, R.**, Otto, T. Preface // Estonian journal of engineering (2010) vol. 16, 4, p. 263.
315. **Küttner, R.**, Otto, T., Riives, J. Tehnoloogiaplatvorm Manufuture // TTÜ mehaanikateaduskond. Eesti Masinatööstuse Liit. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 2011. Lk. 133–140.
316. **Küttner, R.**, Otto, T. Preface // Estonian journal of engineering (2011) vol. 17, 1, p. 3.
317. **Küttner, R.** Nikolai Štšeglov – Eesti üks esimesi ja tähtsamaid mehaanikainsenere // Inseneeria (2014) nr. 4, lk. 42.

JUHENDATUD DISSERTATSIOONID

318. Рийвес, Ю.Э. Исследование вопросов и разработка методики оптимального технологического выбора станков с числовым программным управлением : автореферат ... кандидата технических наук (05.02.08). Москва : Московский станкоинструментальный институт, 1982. 23 с.
319. Эльяс, О.М. Инструментальная система построения программного и информационного обеспечения САПР технологических процессов обработки деталей машиностроения : автореферат ... кандидата технических наук (05.13.12). Минск : Институт технической кибернетики, 1986. 22 с.

320. Eerme, M. Structural modelling of engineering products and realisation of computer-based environment for product development. Tallinn : TTU Press, 2001. 53 p. (Theses of Tallinn Technical University. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 14).
321. Nekrassov, G. Development of an intelligent integrated environment for computer-aided design of workholders. Tallinn : TUT Press, 2004. 107 p. (Theses of Tallinn University of Technology. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 20).
322. Otto, T. Models for monitoring of technological process and production systems. Tallinn : TUT Press, 2006. 124 p. (Theses of Tallinn University of Technology. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 28).
323. Ševtšenko, E. Intelligent decision support system for the network of collaborative SME-s. Tallinn : TUT Press, 2007. 114 p. (Theses of Tallinn University of Technology. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 39).
324. Pohlak, M. Rapid prototyping of sheet metal components with incremental sheet forming technology. Tallinn : TUT Press, 2007. [4], 118 p. (Theses of Tallinn University of Technology. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 34).
325. Karjust, K. Integrated product development and production technology of large composite plastic products. Tallinn : TUT Press, 2008. 95 p. (Theses of Tallinn University of Technology. E, Thesis on mechanical and instrumental engineering ; 41).

ТЕМА КОНТА

326. Карм, Х. Севодняшний день машиностроения : [Беседа с зав. каф. машиностроения ТПИ Р. Кюттнером] // Вечерний Таллин (1983), 26 сент.
327. Rein Küttner 50 // Tehnikaülikool (1991) 1. veebr., lk. 11.
328. Rätsep, A. Mustamäelt Brüsselisse : [intervjuu Rein Küttneriga] // Mustamäe (1998) nr. 10, okt., lk. 3.

329. Engelbrecht, J. (toim.). Eesti Teaduste Akadeemia liikmeskond 1938–1998. Tallinn 1998. 156 lk. (Eesti Teaduste Akadeemia liikmeskond ; 2).
330. Lühielulood // Mehaanikainseneride koolitus 1918–1998. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli kirjastus, 1998. Lk. 161–199.
331. **Küttner, Rein** // EE : Eesti entsüklopeedia. 14, Eesti elulood. Tallinn : Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2000. Lk. 215.
332. Akadeemik **Rein Küttner** 60 // Mente et Manu (2000) 21. nov., lk. 4.
333. Papstel, J. **Rein Küttner** 60 // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Engineering (2000) vol. 6, 4, p. 310–311.
334. Jagomägi, A. Euroinsenerid said kutsetunnistuse : [TTÜst said euroinseneri tiitli Jakob Kübarsepp, Priit Kulu, Vello Reedik, Andres Laansoo ja Riho Päärsso ning volitatud inseneri tiitli **Rein Küttner** : lühisõnum] // Mente et Manu (2001) 19. juuni, lk. 4.
335. **Küttner, Rein** // Eesti majanduse biograafiline leksikon 1951–2000. Tallinn : Ilo, 2003. Lk. 232.
336. **Küttner, R.** Tunne kolleegi. Rein Küttner : [intervjuu Rein Küttneriga] // Avaja (2003) 18. dets., lk. 6.
Lisa: Kolleegid **Rein Küttnerist** : [arvamust avaldavad Jakob Kübarsepp, Priit Kulu ja Tatjana Karaulova], lk. 7.
337. Eesti tänab 2003 : [riiklike teenetemärkide laureaadid TTÜst : Andres Keevallik (Valgetähe III klass), Ülo Ennuste, Rein Jürgenson, Tiit Kaps, **Rein Küttner**, Karl Õiger (Valgetähe IV klass)] // Mente et Manu (2003) 11. veebr., lk. 1.
338. Teaduste akadeemial uued asepresidendid : [Jüri Engelbrecht ja Ain-Elmar Kaasik, peasekretäriks sai Leo Mõtus, juhatuse üheks liikmeeks valiti **Rein Küttner** : lühisõnum] // Eesti Elu : [Kanada ajaleht] (2004) 12. nov., lk. 21.
339. TTÜ teenetemedali Mente et manu pälvivad [Hillar Aben, Hiie Hinrikus, **Rein Küttner**, Toomas Sõmera, Mati Valdma : medalid antakse kätte ülikooli sünnipäeval 17. sept.] // Mente et Manu (2004) 14. sept., lk. 1.
340. **Küttner, Rein** // Eesti teaduse biograafiline leksikon. 2. köide, Kj-M. Tallinn : Eesti entsüklopeediakirjastus, 2005. Lk. 257.

341. Rein Küttner 65 // Mente et Manu (2005) 30. nov., lk. 5. (Vivat!).
- 342 Maidla, M., Raid, J.-K. Akadeemik **Rein Küttner** : isetöötava arvuti isa // KesKus (2007) mai, lk. 28–29.
343. Rein Küttner // Tallinna Tehnikaülikooli professorid läbi aegade. Tallinn : TTÜ Kirjastus, 2008. Lk. 177–178.
344. Akadeemik **Rein Küttner** 70 // Mente et Manu (2010) 26. nov, lk. 3.
345. Akadeemik **Rein Küttner** 70 // Eesti Teaduste Akadeemia aasta- raamat 2010. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2011. Lk. 78–79. (Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat ; XVI (43)).
346. Member of Academy **Rein Küttner** 70 // Estonian Academy of Sciences year book 2010. Tallinn : Eesti Teaduste Akadeemia, 2011. P. 72–73. (Estonian Academy of Sciences year book ; XVI (43)).
347. Maidla, M. (koost.). Akadeemik **Rein Küttner**, raalprojekteerimise fanaatik // Teaduste Akadeemia – Eesti kollektiivne aju : 75 aastat – 75 akadeemikut. Tallinn : INCORP Holding, 2014. Lk. 423–430.
348. **Küttner, Rein** // TEA entsüklopeedia. 12. köide, Kuuda–Liibüa. Tallinn : TEA Kirjastus, 2015. Lk. 125.
349. **Küttner, R.** Rein Küttner, tööst masinaehituse instituudis (-ka teedris) // Masinaehitustehnoloogia kateeder ja masinaehituse instituut 1918–2015. [Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus], 2015. Lk. 242–246.

Kaasautorite register

- Aarna, Olav 29, 30, 32, 270
Ajaots, Maito 34
Anvelt, Jaan 25, 29, 30
Anvelt, Juhani 115 (vt ka Анвельт, Юхан)
Eerme, Martin 131, 138, 142, 144, 148, 155, 160, 179, 188, 191, 194, 197, 199, 266, 320
Eljas, Olev 27, 28, 107, 119, 136 (vt ka Эльяс, Олев)
Engelbrecht, Jüri 36, 37, 38, 42, 234, 238, 253, 269, 270, 277, 281, 290, 299, 329
Enok, Mart 155, 160
Ernits, Juhan-Peep 145
Ernits, Peeter 269
Fichtner, D. 78
Grossschmidt, Gunnar 16
Habicht, Juhan 209
Halling, Jaanus 43
Hartmann, I. 78 (vt ka Хартманн, Й.)
Hendre, Enn 34
Hermaste, Aigar 163, 168
Herranen, Henrik 194
Hinrikus, Hiie 245
Hõbemägi, Aleksei 43
Jagomägi, Andres 334
Jostov, Mati 271, 278
Jutman, Valentin 41 (vt ka Ютман, Валентин)
Kaasik, Ain-Elmar 303
Kaljo, Dimitri 290, 299
Kallikorm, Ants 29, 30
Kamratov, Ardo 260, 286
Kaps, Tiit 244
Karaulova, Tatjana 166, 171, 172, 175, 336
Karjust, Kristo 48, 49, 150, 151, 152, 164, 170, 173, 174, 178, 179, 180, 184, 188, 189, 190, 191, 193, 196, 197, 197, 198, 199, 201, 325
Keevallik, Andres 229, 271, 278
Kello, Karl 312
Kenk, Kalju 34
Kers, Jaan 48, 197
Kimmel, Andres 83, 88 (vt ka Киммель, Андрес)
Kiolein, Indrek 48, 122
Kochan, D. 76, 77, 78
Koger, Tõnu 6 (vt ka Korep, Тыну)
Koov, Kaspar 201

- Koppel, Ain 227
 Krumm, Lembit 299
 Kulbach, Valdek 234
 Kulbas, Ruth 49
 Kulu, Priit 34, 245, 336
 Kurg, Janno 154
 Köbas, Herki 246
 Kübarsepp, Jakob 34, 336
 Laasberg, Tiit 130
 Lavin, Jaak 201
 Lavrentjev, Jüri 49
 Leimann, Jaak 271, 278
 Leis, Paul 229
 Lelumees, Tõnu 43
 Lemmik, Rivo 201, 202
 Levet, Richard 34
 Lichfeld, Jüri 124
 Liik, Olev 271, 278
 Liivak, Sander Alfred 247
 Lille, Ülo 234, 238, 253, 290
 Luik, Argo 135
 Lõun, Kaia 43
 Maidla, Margus 342, 347
 Majak, Jüri 150, 151, 157, 158,
 159, 161, 162, 165, 169, 177,
 179, 181, 182, 183, 185, 186,
 188, 190, 191, 193, 194, 195,
 197, 198, 199
 Mesila, Eda 23, 34 (vt ka Месила,
 Эда)
 Mesila, Rein 6, 23 (vt ka Месила,
 Рейн)
 Metsaveer, Jaan 229
 Mägi, Vahur 34
 Mõtus, Leo 277, 290, 306
 Naftthal, Meelis 122, 123
 Nekrassov, Grigori 139, 141, 143,
 146, 147, 149, 156, 321
 (vt ka Некрасов, Григори)
 Ots, Arvo 271, 278
 Otto, Tauno 43, 202, 314, 315, 316,
 322
 Palm, Enrico 286
 Pappel, Toivo 34
 Papstel, Jüri 34, 333 (vt ka Папстел,
 Юри)
 Parre, Kiira 245
 Penjam, Jaan 229
 Pikner, Mihkel 34
 Pohlak, Meelis 144, 148, 150, 151,
 152, 157, 158, 159, 161, 162,
 165, 169, 174, 177, 179, 180,
 181, 182, 183, 184, 185, 186,
 188, 189, 190, 191, 193, 194,
 197, 198, 199, 324
 Portjanski, Leonid 142, 144
 (vt ka Портянский, Леонид)
 Pruuden, Juhan 98, 101
 (vt ka Прууден, Юхан)
 Pääsuke, Kaarel 196
 Püüa, Marko 246
 Raid, Juku-Kalle 342
 Raukas, Anto 290, 303
 Reedik, Vello 23, 34, 49, 302
 (vt ka Реэдик, Велло)
 Reinde, Urmi 224, 225, 233, 243
 Reinsalu, Enno 255
 Riives, Jüri 25, 43, 115, 119, 201,
 212, 315 (vt ka Рийвес, Юри)

- Rjadnev, Vilma 34
 Roosimaa, Toivo 270
 Roosimölder, Lembit 138, 155,
 160, 302
 Rätsep, Artur 328
 Saar, Eveliis 49
 Saarma, Mart 238, 303
 Sepper, Siim 287
 Sillamaa, Hanno 32
 Ševtšenko, Eduard 166, 167, 171,
 172, 175, 323
 Štšeglov, Nikolai 83, 88
 (vt ka Щеглов, Николай)
 Sutt, Annes 146, 150, 151, 152,
 163, 168
 Svingning, Torgeir 176
 Sürje, Peep 258, 262, 274
 Tadolder, Jüri 34
 Taklaja, Andres 245
 Talvik, Rein 22 (vt ka Тальвик,
 Рейн)
 Tamm, Boris 98, 101, 234, 238,
 255, 303 (vt ka Тамм, Борис)
 Tanner, Jüri 229
 Tarraste, Ants 128
 Tender, Tõnu 255
 Tõugu, Enn 290, 303 (vt ka Тыугу,
 Энн)
 Ubar, Raimund-Johannes 234, 238,
 253, 303
 Umborg, Jaak 128
 Vaikmäe, Rein 37, 38, 42
 Vain, Jüri 137, 145
 Veiderma, Mihkel 234, 238, 253,
 270, 271, 277, 278, 281
 Veldi, Ilje 49
 Vilipöld, Jüri 101
 Vihtonen Lamminen, Lotta 176
 Vokk, Raivo 245
 Wadman, Boel 176
 Võhandu, Leo 229
 Vällo, Arnold 22 (vt ka Вялло,
 Арнольд)
 Õispriu, Leo 34
 Öpik, Ilmar 253
 * * *
 Анвелт, Юхан 96, 114, 116
 (vt ka Anvelt, Juhani)
 Березкин, В.В. 63, 67
 Вальдма, Лео 62, 68
 Ванавески, Юри 57
 Вялло, Арнольд 7, 9, 12, 26
 (vt ka Vällo, Arnold)
 Зальцман, Л.И. 71
 Шарашкин, Ю.Н. 70
 Щеглов, Николай 7, 12, 60, 63, 64,
 67, 69, 71, 87, 97 (vt ka Štšeg-
 lov, Nikolai)
 Капустин, Николай 17
 Карм, Хилле 326
 Киммел, Andres 7, 10, 12, 63,
 67, 69, 71, 75, 87, 97
 (vt ka Kimmel, Andres)
 Киммель, Н.Н. 60, 65
 Когер, Тыну 9, 10 (vt ka Koger,
 Tõnu)

- Месила, Эда 24 (vt ka Mesila, Eda)
- Месила, Рейн 7, 12, 13, 20, 24, 61, 72, 105, 110 (vt ka Mesila, Rein)
- Некрасов, Григори 65, 75, 86, 91 (vt ka Nekrassov, Grigori)
- Павлов, Виктор 17
- Папстел, Юри 7, 12, 110 (vt ka Papstel, Jüri)
- Петухов, Игорь 118
- Писаренко, В.С. 63, 65, 67, 75
- Портянский, Леонид 118 (vt ka Portjanski, Leonid)
- Прууден, Юхан (vt ka Pruuden, Juhan)
- Реэдик, Велло 21, 24 (vt ka Ree-dik, Vello)
- Рийвес, Юри 19, 74, 90, 94, 96, 114, 116, 117, 318 (vt ka Rii-ves, Jüri)
- Саар, Хенн 91
- Сотников, Яков 70
- Степанов, Виктор 71, 80, 97
- Тальвик, Рейн 8, 14 (vt ka Talvik, Rein)
- Тамм, Борис 111 (vt ka Tamm, Boris)
- Трейер, Пауль 64
- Тыугу, Энн 50 (vt ka Tõugu, Enn)
- Юрвес, Эрик 69, 79, 85
- Ютман, Валентин 20 (vt ka Jutman, Valentin)
- Эльяс, Олев 91, 93, 100, 319 (vt ka Eljas, Olev)
- Хартманн, Й. 81 (vt ka Hartmann, I.)

9 789949 238613 >